YEŞİLLER AVRUPA PARLAMENTOSU ÜYESİ BRİGİTTE HEİNRİCH

Kürdistan Devrimi başarılmalı!

● "Biz defalarca Alman mahkemeleri nezdinde Kürt mültecilerinin, onların katili ve celladı Türkiye'ye iade edilmemesi için protestoda bulunduk."

● Bir Kürt devrimi.. Bu bağımsız bir Kürdistan demektir ki, bu da küçük bir halkın dev devletlere karşı başarı kazanması anlamına gelir

Röportaj, sayfa 3'de

KURDISTAN PRESS
ROJNAMEYA 15 ROJÎN • 15 GÜNLÜK GAZETE

HEJMAR • SAYI 20/12 17 PUŞBER • HAZİRAN 1987 ISSN 0283—4898

ANK
Ajansa Nûçeya Kurd
The Kurdish News Agency
Kurdiska Nyhets Byrån

[46] 08-98 47 43 131 42 ANK S

HOWITIYA BAAS DOM DIKE!

Saddam mizgeftan xira dike!

☐ Dewleta Iraq, niha jî dest bi wêran kirina ibadetxaneyên fîraz (qutsal) kiriye!

Dumahîk, di rûpela 4'an de

İsmail Beşikçi NOBEL için tekrar önerildi.

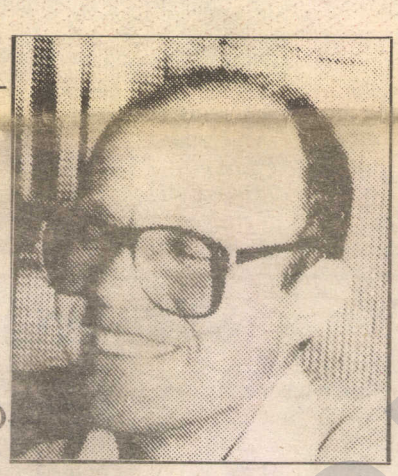

☐ Kürt Enstitüsü Almanya Seksiyonu Başkanı Klaus İmmer ve Enstitü Şeref Üyesi Hans Oscar Peter İsveç Bilim Akademisi NOBEL Komitesi'ne bir mektup göndererek Beşikçi'yi NOBEL'e önerdiler.

☐ İsveç Bilim Akademisi NOBEL Komitesi'ne yapılan başvuruda: "Ülkesinin sınırlarını aşan ölçüde barış politikasına ışık tutmuş bir bilim adamının onurlandırılması" istendi.

Devamı sayfa 5'te

GÜNÜN ACİL GÖREVİ:

Kürdistanî Cephe

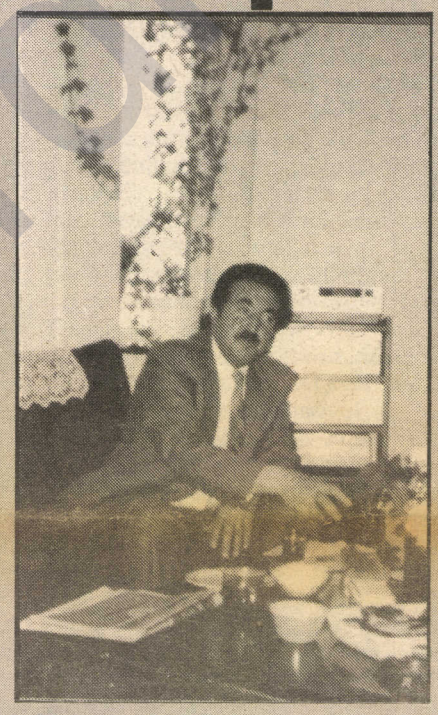

Kemal XOŞNAV foto;ANK

☐ Kürdistan Yurtseverler Birliği (KYB) Dış İlişkiler Bürosu Sorumlularından Kemal HOŞNAV: "Günün en önemli sorunu Kürdistanlı siyasal güçlerin Kürdistanî bir cephede bir araya gelmeleridir.,,

☐ "Irak devleti kimyasal silah üretiminde bazı uluslararası şirketlerden ham madde alıyor, aynı şirketlerle işbirliği içinde Irak'ta silah üretimi yapıyor"

☐ "KYB ile, I-KDP arasında yapılan ittifakın uygulamasında problem yok. Alanda her siyasi gücün özgürce faaliyet sürdürme şartları yaratılmıştır.,,

Röportaj, sayfa 6,7'de

Seraniş hat rizgarkirin

☐ *Bi çalakiyekî serkewtî ya pêşmergeyên PDK-I, Seraniş ku 12 Km. nêzîkî Zaxo ye, ji dagirkerên qolonyalîstan hat rizgarkirin.*

☐ *Serokê PDK-I birêz Mesûd Barzanî di daxwiyaniya xwe de got, ku: "Taktîkê me nû êrîş kirina bi hêz li ser bingehên girîng yên askerî a Iraqê ye."*

Dumahik di rûpela 4'an de

Çalakiyên Pêşmerge her berdewam e

☐ Di şeva 24, 25 Gulanê de rêxistina nêhênî ya PDK-I nav bajara Musil depoyek çek û teqemenî (cephanelik) sabote kir

☐ Tîmek pêşmerge di şeva 28, 29 Gulanê de bi roketa êrîş birin li ser Daîra Parastina (İstixbarat-Emn) Zaxo

Dûmahîk di rûpela 5'an de

Ronakbîran û Beşîkçî

●●●●● Nivîsara Ertuğrul Kürkçü di rûpela 3'an de

Heyat Gümrüğü

☐ Kurtarılmış bölgelerde ticareti denetim altına alan siyasal güçler, siyasi, askeri örgütlenmenin yanında bir de gümrük noktaları oluşturmuşlar.

☐ "Irak hükümeti, kurtarılmış alanlarla iç bölgeler arasında ticaretin yapıldığını biliyor. Ancak bütün yolları denetliyemiyor.,,

Röportaj, orta sayfalarda

Xwendevanên birêz

☐ Xebatkarên Kurdistan Pressê bi vê hejmarê ve dê biçin Kurdistana rizgarkirî. Ji bo vê yekê heya meha gelawejê Kurdistan Press nayê weşandin.

Em benda rexne û pêşniyarên abone û xwendevanên Kurdistan Press in.

Bi hêviya Kurdistan Press'ek hîn bi rih û hîn çêtir bimînin xweşiyê de.

Xebatkarên Kurdistan Press

Sayın okuyucular

☐ Kurdistan Press çalışanları, bu sayı ile birlikte kurtarılmış Kürdistan'a gidecekler. Böylece Kurdistan Press'in yayınına Ağustos'a kadar ara verilecek. Bu arada, abonelerimizden ve okuyucularımızdan Kurdistan Press ile ilgili eleştiri ve önerileri göndermelerini istiyoruz.

Daha canlı, daha dolu bir Kurdistan Press'te görüşmek üzere..

Kurdistan Press Çalışanları

www.kurdishmemory.info

Ronakbîran û Beşîkçî **

''...Kesên ku zanînê, çiqasî kêm be bila be, dîsa di nav zanînê de negere; ji derva zanînê re biyanî û dijî berjewenda zanînê ve mijul bîbe, ew rezîl'e.,,
(Karl Marx-Teoriyên Hêjajiyên-Zêde)

Ertuğrul KÜRKÇÜ*

Di salên 60'î de jiyana siyasî û ronakbirî li Tirkiye li gor dema berê gelek bir rih bû. Tesîra herî mezin li ser vê rihbûnê li Tirkiye ku jiyana ronakbirî tenê bi ol û dewletê ve hatibû hidudkirin, Zanîngehên bilind (universite) bûn. Kesên "zanyar", bi qiweta azadiya mehdud, ku 27'ê Gulanê dabû zanîngehan,li ser pirsa şikla ideal ya civatê û yadewletê afirandinên xwe pê hev pêşkêş kirin. Nemaze weşanên, ku li ser zaniyariya civakî dihatin belavkirin, ji mihqeşa ronakbiran re dibûn bingeh.

Li aliyê din, sosyalistên ku, piraniyên wan di wexta diktatoriya DP û ya partiyek tenê de ji zanîngehan hatibûn qewirandin, li derveyî zanîngehan li hember vê civata pozîtîvîst û li hember teoriyên dewletê, bi şiklekî ji hevketî û perçebuyî jî be dîtina dîrokî ya Marksîst danîn. Bi vî awayî, minaqeşên ku destpêkirin, hemû ronakbîrên, ku di navbera felsefeya profesoral û dîtina dîrokî ya materyalîst de ciyê xwe girtibûn, kişand nav xwe.

Civata Tirkiye, ku di guherandinê de ye, civatek çawa ye? Qiwetên defdanê yên guhartinê çi ne? Rola ideolojiyên, ku wek xercî van hêzên civatî bi hev ve girêdide, çi ne? Di navbera sedan pirsên wek van de, sosyalîzm, kapîtalîzm, netewayetî - navnetewayetî ji deriyên zanîngehan, minaqeşên ji kursiyên profesoran derketin der, di nav ronakbiran de belav bûn û bi vî awayî girêdanên dîrekt di navbera zanyariya civakî û siyasetê de derketin holê.

Çaxa ku guherandina civakî û siyasî ji bo hemû ronakbîran wek rastiyekî apîrorî bû, bal û dîqetan li ser minaqeşa dînamîka dîrokî ya vî guherandinê kom bûn. Çaxa hate têgihiştin ku, bê têza dîrokî ya "rêk û pêk" ronakbîran nayên qezanc kirin û serdestî nayên dan, teorîsyenên her aliyê ketin kefteleftê (!) Nivê duyemîn yê salên 1960'î dît ku, eserên dîrokî-polîtîk, ku hemu wek kîremît stûr, lê dîsa jî bi tecribên dewlemend ve tijî bûn, li ser masa bo mineqeşan bi rêz bûn, Pê sazûmana Tirkiyê ya Doğan Avcıoğlu, dîroka paştamayina li Tirkiyê ya İsmail Cem, pê wan Têza Dîrokî û rîsaleyên cihê yên Dr. Hikmet Kıvılcımlı, nivîsandinên Mihri Belli, li ser eksposè'yen şiklê afirandina Asyayî ya İdris Küçükömer û tilmizên wî, romanên dîrokî yên Kemal Tahir hatin. Tirkiyê ku li pê pêşerojê xwe de bû, di nav keftelefta rojên xwe yên derbasbûyî de dijiya. Piştê derketina Sazûmana Rojhilataanadolê (Doğuanadolunun düzenî) ya İsmail Beşîkçî di sala 1969 an de hat dîtin, ku di eslê xwe de hemî wan eserên dîrokî "berbiçav", "zanyarî" û bi vê ve girêdayî "pêşverû" çiqa dijî hew bên dîtin bila bên dîtin di lêkolîna dawî de xwediyê bingeha teoriyek şirikatî nin û meydana minaqaşeyên xwe di nav çarçova dîtina dirokî ya fermî de digrin bi vê ve hidud kirine.

Cara yekemîn "merivekî zanyar" ji du aliyan derdiket dervayê lêkolinên fermî. Ji her tiştî berî ew ji teoriya dîrokî ya felsefî ya profesoral dibuhurt û bi sosyalistên di derweyî zanîngehan dîtina dîrokî ya marksîst didîtina dîrokî-cîvakî ya Tirkiyê de lêdikoliya. Aliyê din wî, bi minaqaşeyên ku hûrûkûr li ser feodalizmê dihatin kirin ve nemaye, wê ji derbaskiriye û di Sazûmana Rojhilataanadolê de hebûna civatek etnik (netewî) bi cîh kiriye û vê yekê şiklekî vekirî diyarkiriye. Kurd, ku di lêkolinên din de paşçav hatibûkirin, di lêkolîna İsmaîl Beşîkçî de wek yekgirtiyek civakî yê gelek giring derdiket pêş çavan .

Dema buhurî, bi hezaran ispat ku "keşfên" (afirandin) İsmaîl Beşîkçî rast derdixin pêşkêşkir. Tesbîtên ku İsmaîl Beşîkçî bi dest xistin, dijî dîtinên pêşengên dîrokî ya fermî bûn.

Lê wî bêtirs û bêxof û bêteslîmiyet dîtinên xwe li hember dîtînên fermî wek mirovekî zanyar ê rast danî. Lê belê van tespîtên rast yên berbiçav ji alî pîraniya "ronkbîrên pêşverû" yan bi bêdengiya hatin derbaskirin, yan jî êrîş li ser hatin kirin. Êdî "zanîna xurî" bûbû siyaseta dîrekt û siyaset jî bûbû zanîna xurî. Wek Gramscî dibêje: *''...heger zanyariya siyasetê zanyariya dewletê be û devlet jî ne bi tenê otorîta ya çîna sedset, bi vê ve girêdayî wasita girtina piştgiriya aktf ya cîvatê ji kiryarên xwe re bistîne, wê çaxê derdikeve holê, ku pirsên bîngehîn yên zanyariya civakî ji pirsên zanyariya siyasî ne cîhê ne.''* (Gramsci, Defterên Girtîxane).

Cûdabûn ên bingehîn di nav İsmaîl Beşîkçî û dîrokvanên din de ev e, ku Beşîkçî ronakbîrek organîk e, yên din ronakbîrên kevneşop in (geleneksel). İsmaîl Beşîkçî dîtinên xwe bi dîtina çîna karker, ku hêzekî cîvakî ya tenê ye û pirsên netewî, yên ku xwe di pêvajoka dîrokê de diguhurîne ve girêdaye. Li hember vê dîrokvanên kevneşop yên komarê, ji bo pêşveçûn û dîtinên pêşverû vê hêza bingehîn ya aborî nabînîn, li berwajiyê ve dewletê bê dawî dibînin û rasyonalên xwe jî di vê dewletê de dibînin. Wê çaxê dîtinên ku hember dewletê ne, li hember wan jî dibin. Bi vî awayî rê ji hev veqetiyan. İsmaîl Beşîkçî ji piştgiriya derdora zanyarên "pêşverû" bê par û bê sempatiya ronakbîrên "peşwerû" jî be, bi tevayî xebata xwe ya zanyarî ranewestand û hertim pêşde bir.

Rejîmên awarte derîyên zanîngehan li Beşîkçî girtin û deriyê girtîgehan jê re vekirin. Lê, pêşwerû yên ku ew ji alî siyasî ve piçuk û bi "xeter" didîtin ji tedarî û zordestiya van rejiman bêpar neman. Bi ser ku ji ali hêzekî mezin ve dihatin perçiqandin, dîsa jî ew ronakbîran nezîkî İsmaîl Beşîkçî nebûn.

Belê şorgeşgerên ku naveroka wan ne ronakbîr in, lê ji bo guherandina civatê têdikoşin, ji wi re nezik bûn.

Di vî nezikbûnê de jî para bingehîn ya İsmaîl Beşîkçî ye. Legerîna rastiyan da riya prometeus girti bû. Di diyarkirina encamên dîtinên xwe de ku bûn sedema girtinên wî jî, bi serketî riya Galîlei girt. Pêşniyarên gerandina girtîxanan ku ji bo tawizek eşkere yan jî weşartî ji "ronakbiran" re pêşkeş dikin, wî nepejirand. Rêk û pêk bûna ku wî di teoriyê de li hember paşwerûtiyê nîşan da, di warê pratikê de jî hertim diparast. Wî ciyê xwe di nav "kesên nayên islahkirin" de girt û li her rêveqetandinê de bû hevalbendê kesên berxwedanê.

Ew niha bêî ku deyndarê serdestan be, ji girtîxanan, ku nikaribûn wî tê de zedetir bihêlin derket. Îro kesên ku wî awetbûn dabûn avêtin zindanan hebûna Kurdan dipejirinin, tînin ziman; ku İsmaîl Beşîkçî hemû xebata xwe ya zanyarî ji bo vê yekê pêşkêşkiri bû û ji bo gotina wî "heye" jiyana wî hatibû tehdîtkirin.

**Ev nivîsar ji kovara Yeni Gündem hejmara 65 hatiye wergerandin.*
***Ertugrul KÛRKÇÛ, şoreşgerekî ye û wek endamê THKP-C di sala 1971 an de li Qizildere hat girtin û 16 sal di girtîgehan de ma. Berî ku ji girtîgehan derkeve demekî kin bi BEŞÎKÇÎ're ma. Niha li Tirkiyê dijî.*

Çifte Standart

☐ Kimi insanlar vardır ki, onlara karşı yapılan eleştiriler, övgüye dönüşür. Kirletme ve karalama kampanyaları, onların kişiliklerini yücelten, düşüncelerini yaygınlaştıran ve pekiştiren kampanyalar haline gelir. Öyle insanlar vardır ki, onların savunulmaya ihtiyaçları yoktur! Onlar, toplum tarafından doğal araçlarla savunulurlar.

Hayatın maddi gerçekleri ile tezleri doğrulanan, insanlığın ortak zenginliği haline gelen bu insanlar, egemen güçler tarafından genellikle ceza tehdidi altında tutulurlar. Onlara karşı, onların araçları ile mücadele edilemediğinden, ancak, zındanlarla, zulumla, baskı ve zorbalıkla mücadele edilir. Ama, onların isimleri ve hizmetleri kuşaktan kuşağa, çağdan çağa geçer.

İsmail Beşikçi, bu nadide insan tipinin, nadide örneklerinden biridir.

Beşikçi ile Uğur Mumcu'yu hiç bir biçimde kıyaslamak durumunda değilim. Çünkü, Mumcu, resmi ideolojinin -kemalizminmükemmel bir yapıcısı ve yayıcısıdır. Beşikçi ise, resmi ideolojinin bilim dışı niteliğini, ırkçı-şoven karekterini bütünü ile düşünsel düzeyde ve resmi ideolojinin verilerine dayanarak eleştirdiği için, üniversiteden kovulan, yaşamının en değerli yıllarını zındanlarda geçiren bir bilim adamı...

Şu kadarını söylemek gerekir: sayın Mumcu, kendini savunma ihtiyacı içinde olan bir yazar..Ancak, kimi insanlar vardır ki, kendilerini savundukları zaman bile, esasen, düşünsel ve eylemsel faaliyetlerini yargılattırır, kamu oyu vijdanında mahkum ettirirler. Mumcu, bu çizgi üzerinde icra-i sanat edenlerdendir.

Çifte standart konusu, Beşikçi'nin bugün tümü yasaklanan kitaplarında enine-boyuna tartışılmıştır. Bay Mumcu, bunları okumuştur kuşkusuz. Terör sorunu ile ilgili belirleme, çifte standart belirlemesini açıklamaz. Tersine, çifte standartlı kafaların üstüne şemsiye olur. Sayın Mumcu en azından, karşı-devrimci devlet terörü ile, ulusal kurtuluşçu halkların devrimci terörünün birbirinden nitelik olarak farklı olgular olduğunu bilir!! Bilmek zorunda..

Sayın Mumcu'nun bilmek zorunda olduğu bir gerçek daha var, o da, Türkiye'nin siyasi sınırları içinde tüm temel demokratik hak ve özgürlükleri silah zoru ile, acımasız devlet terörü ile gasp edilen onmilyonluk bir halk yaşamaktadır.

Sayın Mumcu bu halkın yüzyüze olduğu kemalist vahşeti görüp görmemekte mazurdur. Ama, bu halkın *adını* koyacak kadar cesur olmalı.

Çifte standart bu cesur(!) adımdan sonra tartışılmalı.

Çifte standart sorunu

"Çifte standart" şöyle olur: sağ örgütlerin terörü görmezlikten gelinip, yalnızca sol örgütlerce başvurulan yöntemler eleştirilir. Ya da, şöyle: solcuya yapılan işkenceden söz edilmez, yalnızca sağcıya yapılan işkence yakınma konusu olur. Terör kim tarafından yapılırsa yapılsın, ister sağcı, ister solcu, ister PKK gibi bölücü. Bunların hepsine de karşı çıkmak gerekir. İşkence kime karşı yapılırsa yapılsın, ister sağcıya, ister solcuya, ister PKK'cıya. Bunların hepsine de karşı çıkmak insanlık gereğidir.

"Kontr-Gerilla"ya gelince..Yetkililer, kontr-gerilla'ın ülke topraklarına bir fiziki saldırı karşısında görev yapmak üzere kurulduğunu ileri sürerler, siyasal tutuklulara işkenceler hep bu örgüt adına yapılır. "Eğer göreviniz, fiziki saldırıları karşı, ülke topraklarını korumak ise, siyasal tutuklulara işkence yapmayı bırakın da, PKK cinayetlerine karşı halkı koruyun" demenin eleştirilecek yanını göremiyorum. Tersine, bu eleştirilerdeki amaca karşı çıkmak "çifte standart" kullanmak olur.

Beşikçi arkadaşıma Yeni Gündem aracılığı ile geçmiş olsun dileklerimi yolluyorum.

Uğur MUMCU, Ankara*

** Bkn. Yeni Gündem, sayı,66, sayfa, 4*

Standarta cot

☐ Merivan hene, ku çaxa rexne li wan tên girêdan, ew rexne dibin pesndanê. Hewildanên ji bo qirêt û piçuk kirin dibin hewldanên, ku şexsiyeta wan kesan bilind, dîtinên wan tekûztir û firehtir dikin. Merivên wisa hene, ku ew ne mihtacê parastinê ne! Ew, ji alî wasitên tabîî yên civatê ve ji xwe tên parastin.

Van merivan, ku dîtinên wan di nav jiyana heyî de xwe didin pejirandin û ji însanetî re dibin dewlemendiyên hêja, bi gelemperî di bin tehdîda cezayê de tên girtin. Li hember wan tenê bi zindan, zordestî, tada û hovîtî ve tên sekinandin. Ji ber ku bi wasitên van merivan, dijmin nikare li hember raweste. Lê, nav û xebata wan kesan ji nesîlek derbasê nesîlek din û ji sedsalek derbasî sedsalek din dibin.

İsmaîl Beşîkçî, yek ji van merivan e, ku hejmarên wan gelek kem in.

Min navê ez Beşîkçî û Uğur Mumcu bidim ber hev. Ji ber ku Uğur Mumcu çêker û belavkerekî bê hempa ya îdeolojiya fermî - kemalîzm- ye. İsmaîl Beşîkçî, merivekî zanyar e, ku li naveroka îdeolojiya fermî ya dijî zanyarîyê, qerektera wê ya nîjadperestî û şoveniyê bi tevayî ji alî dîtin û ramanan ve rexne girtiye û rexneyên xwe jî bi avakî berçav ji îdeolojiya fermî derxistiye. Ji bo vê yekê jî ew ji zanîngehê hatiye qewirandin... Lê hin însan hene, ku çaxa xwe jî diparêzin di eslê xwe de kiryar û dîtinên xwe didin mehkeme kirin. Xwe di wîjdana gel de didin mehkûmkirin. Mumcu yek ji wan kesan e, ku li ser vê xetê dimeşe.

Babeta standarta cot, di pirtûkên İsmaîl Beşîkçî, ku îro hemû hatine qedexekirin, bi hûr û kûr hatine mineqeşekirin. Bê şik, mîrze Mumcu ew xwendin e. Dazanînek bi pirsa terorê ve girêdayî, pirsa standarta cot venake. Li berwajiyê ve, ew dê bibe şemsiyek li ser serên, ku bi standartên cot ve hatine dagirtin. Mîrze Mumcu bi kêmanî dizane, ku terora dewletê ya dij-şoreşger û zora şoreşgerî ya gelên rizgarîxwazên netewayî ji hev di bingehê de cuda dibin!! Divê zani be...

Rastiyek din jî heye, ku divê mîrze Mumcu bizanibe; di nav sînorên siyasî yên Tirkiye, ji 10 milyonan zêdetir gelek dijî, ku hemû maf û azadiyên wê yên demokratîk û bingehîn ji destê wî bi dara zorê û terora dewletê hatiye standin.

Mîrze Mumcu, hovîtiya Kemalîzmê ku ev gel di bin de ye, dibîne nebîne ew bi xwe dizane. lê, divê hewqas cesaretên wî ji bo danîna navê wî gelî jî hebe.

Standarta cot, divê piştê vê gava meranî(!) bê mineqeşekirin.

YEŞİLLER AVRUPA PARLAMENTO ÜYESİ BRİGİTTE HEİNRİCH

Kürdistan devrimi başarılmalı!

● "Biz defalarca Alman Mahkemeleri nezdinde Kürt mültecilerinin, onların katili ve celladı Türkiye'ye iade edilmemesi için başvuruda bulunduk. Uygulamaları protesto ettik!"

● "Bir Kürt Devrimi...Bu bağımsız bir Kürdistan demektir, ki, bu da küçük bir halkın, yüksek düzeyde tepeden tırnağa silahlanmış dev devletlere karşı başarı kazanması anlamına gelir.

□ 1 Haziran'da Kürdistan'ın TC işgali altında bulunan topraklarında başlatılan NATO manevraları nedeni ile, Almanya'nın Yeşiller Partisi Avrupa Parlamentosu üyesi bayan Brigitte HEİNRİCH ile ANK muhabirleri bir görüşme yaptılar.

Bonn Parlamento'sunun basın bürosunda yapılan görüşmede Brigitte Heinrich, Almanya'da Kürt mültecilerin durumu, NATO manevrasının perde arkası ve Kürdistan Devrimi ile ilgili görüşlerini açıkladı.

Bn. Brigitte Heinrich'e Çevik Kuvvet Tatbikatı'nın ne anlama geldiğini sorduk.

□ *Türk Ordusu'nun üçteikisi Kürdistan'da..Tam da böyle bir dönemde, NATO ''Çevik Kuvvetler'' tatbikatı size ne anlatmaktadır?*

□□ Türk Ordusu'nun üçteikisinin Türkiye Kürdistanı'nda olması, bana, bu NATO ordusunun, son dönemlerde Kürt Ulusunun Ulusal Kurtuluş Hareketine ve sivil Kürt halkına karşı sıkı bir savaşa girdiğini anlatmaktadır. Bununla birlikte bir NATO ordusu olan Türk Ordusu, Irak Kürdistanı'na saldırmakla NATO'nun nüfuz alanını güvence altına alma planlarına dayalıdır. Türk Ordusu, Irak sınırlarını geçerek Kürdstan'a 3 kez saldırdı. Bu 3 saldırı da, Musul ve Kerkük petrollerini ele geçirmek amacı ile gerçekleştirildi. Bu tür saldırılar, bir 3. Dünya Savaşı'nın tehlikelerini de beraberinde taşımaktadır. Çünkü, petrol bölgesinde sınırları bulunan komşu ülkeler, Batı Avrupa ve Japonya'nın ana petrol kaynaklarıdırlar. Amerika Birleşik Devletleri'nin temsilcileri, eski başkan Carter, eski dışişleri bakanı Kissinger veya şimdiki NATO Genel Sekreteri Corringnton, Otadoğu'daki dengenin kilitlenme noktasına geldiğini elbette kabul etmektedirler. İran'ın Irak'a karşı başarı elde etmesi veya Türkiye'nin Irak Kürdistanı'na saldırması, böyle bir durumun doğmasına neden olabilicektir.

□ *Türkiye, Irak Kürdistanı'na üç kez saldırdı. Bu saldırılara karşı Avrupa Parlamentosunun tavrı ne oldu?*

□□ Birinci olarak, Avrupa Parlamentosu bu saldırıları protesto etti. İkinci olarak da, IV. Bütce'de, Türkiye'ye ödenmesi için karar alınan 600 milyon dolarlık yardımı durdurdu. Avrupa Parlamentosu bu parayı ilerde ödemek üzere bloke etti.

Gerekçe olarak da, Türkiye'de insan haklarının çiğnenmesi gösterildi. Özellikle Türkiye Kürdistanı'nda...

□ *Son dönemde, Batı Almanya'da Kürtler üzerindeki baskıların arttığı, yoğunlaştığı görülüyor. Batı Alman devleti'nin uygulamaya geçirdiği bu politikayı nasıl değerlendiriyorsunuz?*

□□ Biz, defalarca Alman mahkemeleri nezdinde, Kürt mültecilerin, onların katili ve celladı Türkiye'ye geri iade edilmesini protesto ettik. Özellikle Batı Almanya, III. Alman İmparatorluğu'nun devamı olan bu ülke, ayrı bir mülteci politikasını garanti altına almalıdır. Eğer NAZİ'lerin zulmundan kaçan politik ögeler, gittikleri ülkelerde mülteci olarak kabul edilmeselerdi, II. Dünya Savaşı'ndan sonra biçimsel de olsa demokratik bir Alman Cumhuriyeti'nin doğması imkansız olurdu.

□ *Kürdistan Devrimi, sizce, beraberinde nasıl bir değişikliği beraberinde getirecektir?*

□□ Kürdistan Devrimi...Bu bağımsız bir Kürdistan demektir ki, bu da küçük bir halkın, tepeden tırnağa yüksek düzeyde silahlanmış dev devletlere karşı başarı kazanma durumunda olduğunu gösterecektir. Aynı zamanda, başarıya ulaşmış bir Kürdistan Devrimi, öteki halklar için de, ulusal kurtuluş mücadelesi veren halklar için de bir kurtuluş umudu olacaktır. Avrupa'da ya da Avrupa dışındaki kurtuluş hareketlerine, kurtuluşun mümkün olduğunu kanıtlayacaktır.

□ *Kürdistan Press aracılığı ile, Kürt halkına iletmek istediğiniz bir mesaj var mı?*

□□ Bir mesaj!..Evet..Kürt halkı kurtuluş mücadelesinde yalnız başına değil..Kürt halkı sürdürmekte olduğu kurtuluş mücadelesinin Avrupa'da da yakın ve candan dostları olduğunu bilsin.. Avrupa'da da, Kürt halkının bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi için mücadele eden Avrupalı insanlar var...

Divê Şoreşa Kurdistanê Biserkeve

Ev hevpeyvîna jêrîn, 1 ê Hezîranê dema ku Hêzên Çalakî yên NATO li Kurdistanê dest bi tetbîqatê kirin, me li Bonnê li parlementoyê buroya keskan endamê parlementoya Ewrupayê bi stî Brigitte Heinrich re çêkir.

□ *Ji 3/2 yê ordiya Tirk li Kurdistanê ye, di demeke weha de Çalakiyên Hêzên NATO li Kurdistanê tatbîqatan pêktîne, ev tê çi manê, gelo?*

□□ Di dema ku ji 3/2 yê ordiya Tirk li Kurdistana Tirkiyê be, NATO jî li wê derê menavre bike, ev tê vê manê, ku NATO li dij gelê Kurd yê sivîl dest bî şerê kiriye. Bi vê yekê re, ordiya Tirk, ordiya NATO ye û NATO wê êrîşê Kurdistana Iraqê dike û bi vê yekê NATO vê herêma ha bi ordiya Tirk, digre bin kontrolê û parastina xwe, ordiya Tirk sê car êrîşê Kurdistana Iraqê kir. Ev êrîş ji bo, bi destxistin û girtina petrola Kerkuk û Musilê ye. Ev êrîşên weha kare bibe sedemên destpêka şerê cihanê yê sêyemîn. Ji ber ku ev herêma petrolê, çavkaniyên petrola Ewropaya Rojava û Japonyayê ye. Liderên Amerika Yekbûyî, kevneserok Carter, kevnewezirê karûbarêder Kissinger an jî Sekreterê Giştiyê NATO yê niha Corrington, qebûl dikin, ku li Rojhilata Navîn balans têt guhartin û kilîtkirin. Li dij Iraqê serketina Iranê an jî li dij Kurdistana Iraqê êrîş û îşgala Tirkiyê, dê rewşeke weha pêk bêt.

"Ji bo paş ve şandina multeciyên Kurd ku neşînin Turkiyê
û nekevin destên celad û qetilê Tirk,
me gelek caran bala mahkemên Alman kişand.
Û me vê rewşa ha protesto kir."
"Şoreşa Kurdistanê... Ev Kurdistaneke serbîxwe ye,
ku xelkekê biçûk û bi awekî modern û çekdar, di dij
dewletên dêwîn, serfirazî û serkewtinan bi dest dixin..."

□ *Tirkiyê sê (3) car êrîş bir ser Kurdistana Iraqê. Li hember vê yekê şêla parlementoya Ewrupayê çi bû?*

□□ Ya yekemîn, parlementoya Ewrupayê êrîşê protesto kir. Ya duyemîn, di bûtça çaremînde, li gor peymanê berê bîryar hatibû girtin, ku 600 mîlyon dolar ji Tirkiyê re bêt dayîn; ev alîkarî hat rawestandin. Parlementoya Ewrupayê vê pereyê ha, ji bo dereng bêt dayin bloke kir. Parlementoya Ewrupê sedemê vî tiştî jî, tunebûna mafên mirovan û bi taybetî êrîşa wê ya li Kurdistana Iraqê şanda.

□ *Di van demên dawî de li Almanya Rojava li ser Kurdan tehda bêtir dibe. Tu vê polîtîka Almanyaya Rojava çawa dibînî?*

□□ Ji bo paşweşandina multecîyên Kurd ku neşeynin Tirkiyê û nekevin destên celad û qatilê Tirk, me gelek caran bala mahkemên Alman kişand. Û me vê rewşa ha protesto kir. Bi taybetî Almanya Federal a ku dewama Împaratoriya Almanyaya Sêyemîn e, divê polîtîka multeciyan bigre bin garantiyê. Heger ew multeciyên polîtîk yên ku ji ber Naziyan reviyan, dewletên din wan qebûl nekiran, bi şeklî be jî Almanya demokratîk dernediketin holê.

□ *Bi dîtina te, şoreşekê Kurd dê guhartinekê çawa bi xwe re bîne?*

□□ Şoreşekê Kurd..Ev Kurdistanekê serbixwe ye, ku xelkekê biçûk û bi awekî modern û çekdar, li dij dewletên dêwîn, serfirazî û serketinan bi dest dixin. Ev dê ji bo şerê rizgarî yên netewî yên din jî bibe hêvî û baweriyek. Ew dê li Ewrupayê û li derê Ewrupayê mumkuniya şerê rizgarî yên netewî bide bawer û îspat kirin.

□ *Gelo mesaj an jî pirsên te hene û tu dixwazi wan bi riya Kurdistan Press ji Kurdan re dîyarbikî?*

□□ Mesajek... Belê, bila gelê Kurd bizani be, ku ew di şerê serxwebûnê de tenê nîn e. Li Ewrupayê ew kesên ku serxwebûna Kurdan dixwazin, bê hejmar in. Dostên neteweyê Kurd gelek in!

□

Seraniş hat rizgarkirin

Bi çalakiyekî serkewtî ya pêşmergeyên PDK-I, Seraniş ku 12 km. nezîkê ZAXO ye, ji dagirkerên qolonyalîstan hat rizgarkirin.

Kurdistana Başur • ANK

□□□Li ser rizgarkirina SERANIŞ, di roja 4.6.1987 an de, serokê PDK-I berêz Mesûd Barzanî daxwiyaniyek rojnamevanî belav kir. Di daxwiyanî de tê gotin ku, *"taktikê me nû êrîşkirina bi hêz li ser bingehên girîng yên eskerî a Iraqê ye."*

Daxwiyaniya li ser çalakî,ku agahdarî tê de hene, weha ye;

''Hêzên pêşmergeyên partiya me, di roja 2.6.1987 an de li Seraniş, girêdayî Zaxo, li hember bingehên leşkerî û sivîl yên Iraqê hêrîşek mezin pêkanîn.

Hêzên pêşmergeyên me, piştî şerên dijwar bingehek dijmin yên girîng û nêzikê 30 hedefên leşkerî bidestxistin.

Di rizgarkirina Seraniş de ku dikeve rojhilata bakurê Zaxo û 12 km. dûrê Zaxo ye, 60 zabıt û leşker hatin dîl girtin. Zêdeyî 100 zabit û leşker hatin kuştin, 95 jî hatin birîndar kirin.

Di encama vê êrîşê de 220 tifingên curbecur, gelek cebirxana û erzak, zêdeyî 10 otomobîla leşkerî, zirêpoş û tank ketiye destên pêşmerge û 2 buldozer jî hatiye xirakirin.

Seraniş ji alî leşkerî ve noqtekî stratejîk e. Piştî rizgarkirina Seraniş tehdîda pêşmerge li ser riya Iraq û Tirkiyê zêdetir bûye. Hêjî Seraniş di bin desthilatiya pêşmerge de ye û li hember êrîşên hêzên hikumetê berxwedanekî qehramanî domdike.(...)''

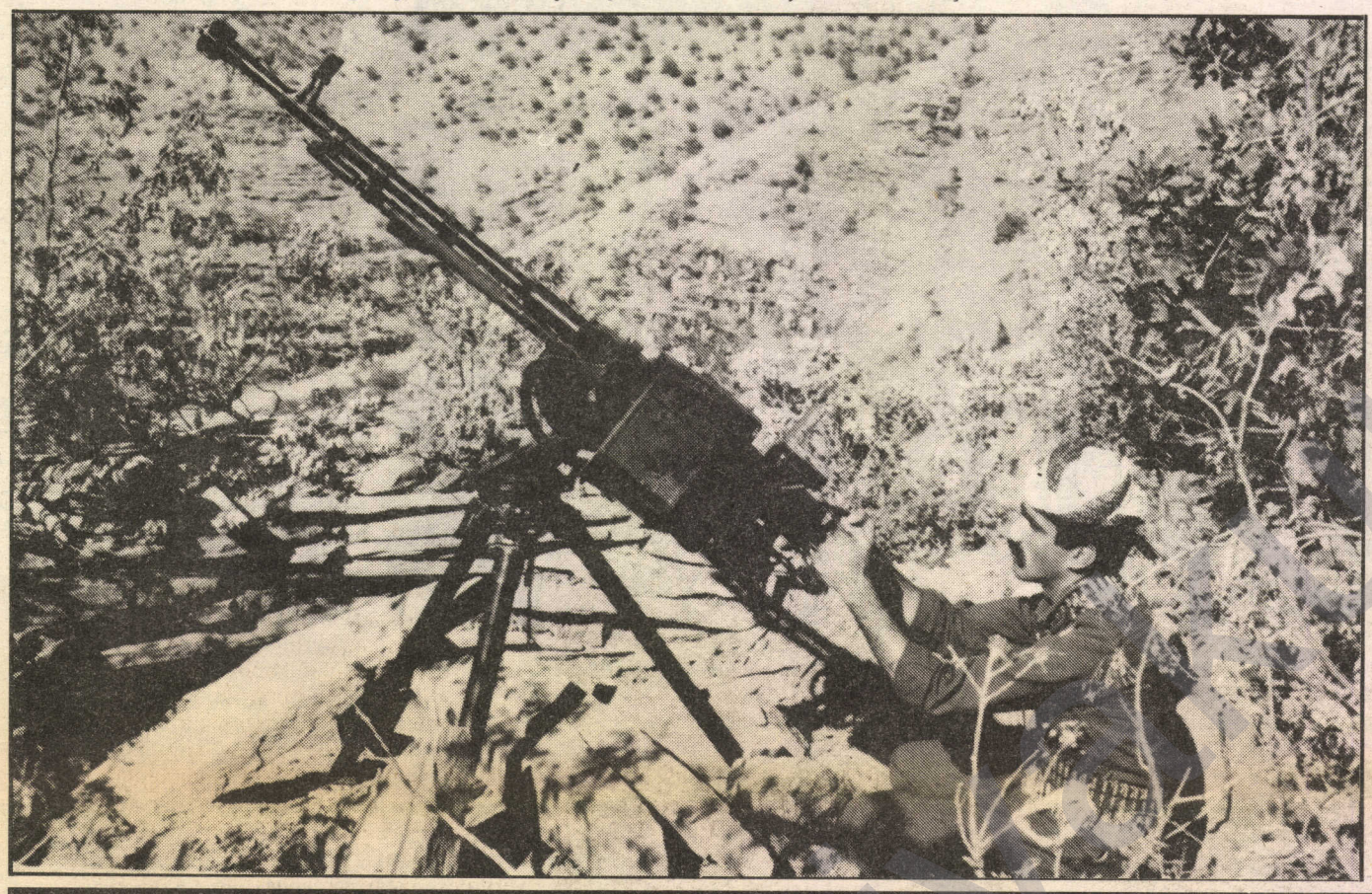

Seranış Kurtarıldı

Zaxo iline 12 km. uzaklıktaki SERANIŞ kasabası I-KDP peşmergelerinin 2.6.1987 tarihinde gerçekleştirdikleri bir opearasyonla sömürgeci işgalden kurtarıldı.

Güney Kürdistan • ANK

□□□ Seranış'ın kurtulması üzerine, 4.6.1987 tarihinde bir basın açıklaması yapan I-KDP Başkanı sayın Mesud Barzani; yeni taktiklerinin *"Irak'a ait önemli askeri üslere ve karargahlara karşı güçlü saldırılarda bulunmak"* olduğunu belirtti.

Operasyonla ilgili detaylı bilgilerin de yer aldığı basın açıklaması şöyle;

''Partimize bağlı peşmerge güçleri 2.6.1987 günü Zaxo iline bağlı Seranış kasabasındaki Irak askeri ve sivil hedeflerine karşı güçlü bir askeri operasyon düzenledi. Güçlerimiz şiddetli çarpışmalar sonucu kasabadaki düşmana ait en önemli askeri üs ve kasaba çevresindeki 30 civarında askeri hedefi elegeçirip denetim altına aldılar.

Zaxo'nun kuzey doğusunda ve Zaxo'ya 12km. uzaklıkta bulnan kasabanın kurtarılması sırasında 60 subay ve er esir alındı, 100'den fazla er ve subay yok edildi, 95 kişi de yaralandı.

Eylem sonucunda; çeşitli markalarda 220 adet tüfek, çok miktarda cephane ve erzak, 10'un üzerinde zırhlı araç, tank ve askeri otomobil ele geçerelmiş ve 2 buldozer tahrip edilmiştir.

Peşmergenin başarılı bu eyleminden sonra Irak devlet güçlerinin bütün saldırıları geri püskürtüldü. Seranış, askeri açıdan stratejik bir noktada bulunmaktadır. Seranış'ın ele geçirilmesiyle Türkiye-Irak arasındaki uluslararası karayolu tehdit altına alınmış oldu.

Halen peşmerge güçlerimizin denetimi altında bulunan Seranış'a yönelik bütün düşman saldırıları geri püskürtülmekte, yapılan saldırılara karşyı kahramanca bir direniş sürdürülmektedir.

□

Saddam li Kurdistanê dêr û mizgeftan xira dike!!

Kurdistana Başur•ANK

□ *Dewleta Iraq ku, daristan dişewitîne, gazên bi jehr davêje ser mirovan, çekên kimyewî bikartîne; niha jî dest bi wêrankirina îbadetxaneyên fîraz (qutsal) kiriye.*

□ *Piştî li dij vê kiryara hikumetê li hember derketina xelkê, veca hikumet derewan dike û dibe ''em li aserên (afirandinên)dîrokî digerin''.*

Hikumeta Iraqê ne ku dixwaze li eserên dîrokî bigere, lê, dixwaze eserên ku heyî ji rûyê erdê rake.

Dêrên ku hatine xirakirin;

1- *Dêra Marûdişu;* Li gundê Derêşarê, 20 km. dûrê Amadiye ye. Ev dêr bi nêzîkayî berî 900 sal hatiye awakirin û fileyên navçe û dinyayê tên ziyareta wê.

2- *Dêra Margurgîs;* Li gundê Meresekê girêdayî qezaya Amediye ye.

3- *Dêra Marşemonî;* Li gundê Bêbalê girêdayî qeza Amediye.

4- *Dêra Marefram;* Li gundê Dizê girêdayî qeza Şêxan.

ji xeynî van dêran, dewleta Iraqê li Kurdistanê nêzikî 30 mizgeft, dergah û ziyaret jî xira kirin.

PDK-I bangekî ji UNESCO û rêxistinên navnetewî re kir ku li hember vê kiryara dewleta Iraqê rawestin.

Ev cî, ji alî gelê Kurdistanê, fileh û misilmanên navçeyê ve, ciyekî qutsal tê dîtin. li hember xirakirina van îbadetxanan, xelk reaksiyonek dijwar nîşan dide.

□

Saddam Kürdistan'daki kilise ve camileri yıkıyor

□ *Kürdistan'ın ormanlarını yakan, sularını zehirleyen, kimyasal silahlarla savunmasız halkı katleden Irak devleti, bu kez de halkın kutsal saydığı ibadethaneleri yıkıyor!*

□ *Büyük tepkilerle karşılaşan bu eylemleri, devlet, yalanlara başvurup, ibadethanelerin yıkımını ''tarih eser arıyorum'' gerekçesiyle açıklıyor! Tarihi eser arama gerekçesi ile sürdürülen bu eylemler, halkın geniş tepkisine neden olmakta.*

Güney Kürdistan • ANK

Elimize ulaşan son bilgilere göre, Irak devletinin yıkıp tahrip ettiği kiliseler şunlardır;

1-*Marudişu Kilisesi;* Yaklaşık 900 yıl önce imar edilen bu kilise, bölge ve dünya hıristiyanlarının ziyaret ettiği dini açıdan büyük öneme sahip bir kilise. Marudişu kilisesi, Amediye'ye 20 km. uzaklıktaki Derêşarê köyünde bulunmaktaydı.

2- *Margurgîs kilisesi;* Amediye ilçesine bağlı Bêbalê köyünde bulunmaktaydı.

3- *Marşemoni kilisesi;* Amediye ilçesine bağlı Bêbalî köyünde bulunmaktaydı.

4- *Mar Efram kilisesi;* Şêxan ilçesine bağlı Dizî köyünde bulunmaktaydı.

Bu kiliseler dışında Irak devleti, Kürdistan'ın değişik yerlerinde 30 civarında cami, tekke ve ziyareti de tahrip etmiştir.

I-KDP, UNESCO ve diğer uluslararazı kuruluşları Irak devletinin bu uygulamalarına karşı çıkmaya çağırırken, bölge halkı, ibadethanelere yönelen bu talankar eylemleri şiddetli tepkilerle karşılıyor.

I-KDP UYARIYOR

□□□ Peşmergeler, 4.6.1987 tarihinde Dihok iline 15 km uzaklıktaki Türkiye-Irak uluslararası karayolunu denetim altına alarak trafiği kestiler. Bu esnada onlarca TIR kamyonu'nu tahrip ederek bir çok sürücüyü de öldürmüşlerdir.

Eylemden sonra bir açıklama yahan I-KDP Polit Büro sözücüsü *''Biz, daha önce bir kaç kez bu yolu kullanan uluslararası şirketleri ve devletleri uyarmıştık. Bu eylem vesilesi ile uyarımızı tekrarlarken, son eylerimizden dolayı zarar gören sürücülere üzüntülerimizi bildiririz.''* Eylemlerle ilgili dataylı bilgilerin yer aldığı açıklama, yeni bur uyarıyla şöyle son bulmaktadır. *''Irak rejimi açısından önemli ekonomik değeri olan uluslararası karayolu peşmerge birliklerimizin önemli hedeflerinden biridir. Bu yoldaki trafiği durdurmaya yönelik eylemlerimiz devam edecektir..''*

CUD'un ÇAĞRISI

□□□Mayıs ayında toplanan CUD Sekreterliği, Süleymaniye halkının direnişini destekleyen bir bildiri yayınladı.

Bildiri de askerlere ve caşlara çağrı yapılarak;

''Ey namus sahibi erler ve subaylar;

Silahlarınızı, halklarımızı yok etmek isteyen rejime çevirin...Ey caşlar, kardeşlerinizle savaşmayı kabul etmeyin. Kürdistan köylerini yok etmek isteyen rejime karşı savaşan CUD saflarına katılın, CUD safları sizlere açıktır...'' denilen bildiride dünya ilerici kamuoyuna Irak rejimini protesto etmeleri için çağrı yapıldı.

□

ÇALAKIYÊN PÊŞMERGE HER BERDEWAM E

Kurdistana Başûr • ANK

□ Li gor agahdariyên Beşê Ragiyandina PDK-I pêşmerge herdu hefteya dawî çalakiyên jêrîn pêkanîne.

-Di roja 19.5.87'an de, hêzên PDK-I, li gel PKI li gundê Derelok girêdayî qeza Amêdî, bingehên dijmin dan. Gelek xisaret gihandin dijmin.

-Di şeva 24,25-Gulan 87'an de, rêxistina nêhênî ya PDK-I nav bajara Musil depoyek çek û teqemenî (cebirxana-cepxane) sabotekir. Depo bi giştî şewitî. Heya roja 26'ê Gulanê jî dezgayê agirkuj (itfaiye) nikaribû agirê wemirîne.

-Li nav bajarê Dihok di rojên 26,27,28 - Gulanê de, endamên partî hember çolkirdin û raguhastina gundên Kurdistanê ji alî hikumetê ve hate protestokirin. Gelek durişmên (sloganên) dijî rejîma Iraq hatin nivîsandin.

-Tîmek PDK-I di şeva 28,29 Gulanê de, bi roketa hêrîş birin li ser daîra parastina (İstixbarat-emin) Zaxo. Li encama vê çalakiyê de gelek kesên parastin hatin kuştin û birîndarkirin.

-Hêrîşa Iraqê ku ji alî hêzên taybetî (komando), cahş û leşker bi alîkariya balafir û tankan li ser Seraniş çêbû. Lê ev hêrîş jî hatşikandin.

-Hezekî mezin ya dijmin ji bo werankirina nehiye Zawî girêdayî parêzgehî Dihok, di roja 31 Gulanê de ber bi gundên Xelbukê, Xirabiya û Totokurkê kete rê. Pêşmerge rê li wan birî. Lê berî ku pêşmerge derkevî pêşiya hêzên dijmin, dijmin li gundê Xelbukê çend xaniyên gund şewitandibûn.

-Di roja 1-6 87'an de, pêşmerge kemînek dana ser riya Derelok û Şeladizê, dijmin kete nav kemîna pêşmerge û zirepoşekî hat şewitandin ew yên nav zirepoşê bûn hatin kuştin û birîndarkirin.

-Di şeva 1,2-6-87'an de, pêşmerge li nehiye Erbêt ya Silêmanî 10 kes ji dijmin dîl girt û wana gihandin navçeyên rizgarkirî.

-Di şeva 2,3-6-87'an de hêzeka mezin a cahşan bi 3 qola ser bi Derelok û Şeladizê hatin. Hêzên pêşmerge şerê wan kirin. Dijmin naçar ma û paş ve kişiya. Di vê şerî de gelek xisaretê dijmin çêbû. Kelexa 4 cahşan li meydana şer ma û tankek hat şewitandin.

-Di roja 6-6.87'an de hêzekî mezin yê dijmin ber bi nehiye Mangeşê ve hat. Hêzên PDK-I li gel PKI berengarî wan bûn û naçar kirin ku dijmin paş ve bikêşî. Xisaretê dijmin çend kuştî û birîndar bûn. Di vê şerî de pêşmergeyek jî birîndar bûye.

-Di roja 9.6.1987'an de hêzêkî mezin a dijmin (4 Fewc) bin fermandariya 2 generalê mezin ve, bi alîkariya balafirên şerî û çekên giran li ser gundên nehiye Zawî de hatin. Pêşmerge berengarî wan bûn û şerekî dijwar qewimî. Şer 7 saet dom kir. Hêzên dijmin hatin şikandin. Ji dijmin bi dehan kes hatin kuştin û birîndarkirin. Laşê 12 leşkerê dijmin li meydana şer ma û 18 kes jî hatin dîlgirtin. Gelek çek û fîşek ketin destê pêşmerge.

□

İsmail Beşikçi
NOBEL için bir kez daha önerildi

İsmail Beşikçi, yıllarını geçirdiği hapisaneden çıkarken Fotoğraf; Yeni Gündem

İsveç Bilim Akademisi NOBEL Komitesi'ne yapılan başvuruda "Ülkesinin sınırlarını aşan ölçüde barış poyitikasına ışık tutmuş bir bilim adamının onurlandırılması" istendi.

Bonn • ANK

Kürt Enstitüsü Almanya Seksiyonu Başkanı Klaus İMMER ve Enstitü Şeref Üyesi Hans Oscak PETER, İsveç Bilim Akademisi NOBEL Komitesi'ne bir mektup göndererek İsmail BEŞİKÇİ'nin NOBEL ödülü ile onurlandırılmasını istediler.

Kürt Enstitüsü başvuruyu bir basın bülteni ile kamu oyuna duyurdu. Basın bülteninin tam metni şöyle:

Başkentteki Kürt Enstitüsü, bir Türk bilim adamına NOBEL ödülü verilmesi için öneri yaptı.

Dün gece (9 Haziran) Kürt Enstitüsü Başkanı K. İmmer ve Enstitü Şeref Üyesi Hans Oscar Peter (Avrupa Parlamentosu üyesi ve Almanya Sendikalar Birliği eski başkanı) İsveç Bilim Akademisi NOBEL Komitesi'ne gönderdikleri mektupta şu düşünceleri dile getirdiler:

"Sayın Baylar ve bayanlar,

Biz *(Enstitü Başkanı ve Enstitü şeref üyesi)* legal işleyiş içinde 24 milyonluk bir halkın kültür sorunları ile ilgilenen bir kurum adına, sizlerden NOBEL ödülü değerlendirmelerinde İsmail Beşikçi'nin durumunu da her halukarda gözönüne almanızı istiyoruz.

İsmail Beşikçi sosyolojik araştırmaları ve bilimsel tutumundan ötürü, hayatının büyük bir bülümünü Türkiye'de zındanlarda geçirdi. Son olarak da, İsviçre Yazarlar Birliği Başkanına yazdığı bir mektup nedeni ile cezalandırıldı. Dünya hukuk tarihinde böyle bir olayın eşine çok ender rastlanabilir.

İnanıyoruz ki, İsmail Beşikçi ile ilgili pozitif bir karar vermeniz durumunda, ezilen bir halk ile ilgili olarak yapılan araştırmaların değeri ve önemi, yalnızca araştırma yapılan ülkenin sınırları içinde değil, aynı zamanda bütün dünyada da daha farklı bir anlayışla, daha değişik bir kriterler değerlendirilecektir.

Ayrıca NOBEL Ödülü'nün İsmail Beşikçi'ye verilmesi, aynı zamanda tüm Ortadoğu'da - genellikle Türkiye'de- demokrasinin yerleşmesine ve Ortadoğu'da halkların dostluğuna büyük katkıda bulunacaktır. Bununla biz, özellikle Kürtleri ve Türkleri kastediyoruz.

Sizleri yeniden, hayatını barış politikaları çerçevesi içinde çalışmaları adamış bir bilim adamı hakkında düşünmeye davet ederken, Ortadoğu'daki halkların geleceği açısından kendi ülkesinin sınırlarını aşacak ölçülerde barış mücadelesine ışık tutmuş bir bilim adamının sizler tarafından mutlaka onurlandırılmasını arzu ettiğimizi belirtiyoruz.

Klaus İMMER • Hans Oscar Peter

Irak kimyasal silah kullanmaya devam ediyor!!

Güney Kürdistan • ANK

Irak savaş uçakları tarafından 15 Nisan'da başlatılan kimyasal bomba ve zehirli gazların kullanıldığı saldırılar devam ediyor.

İlk saldırıdan sonra KDP, KYB ve diğer Kürdistanlı örgütlerin, Birleşmiş Milletler'e, Kızıl Haç'a, ve uluslararası ilerici kamuoyuna yönelik çağrıları cevapsız bıraklıdı.

Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde Irak saldırılarını protesto amacıyla mitingler, işgâl eylemleri, protestolar yapıldı ve halen de bu eylemler devam etmektedir. Fakat bu protestoların tümü sesizlikle geçiştirildi.

Bir önceki sayımızın baskıya gireceği sırada (3 Haziran) elimize geçen bilgileri yayınlayamamıştık. 27 Mayıs günü Irak savaş uçaklarının saldırısı sonucu çoğunluğu çocuk olan 7 kişi öldürülmüş, 42 kişi ise yaralanmıştı. Öldürülen ve yaralananların isimleri şunlardır;

Saldırıda öldürülenler: Sefin Haşim Abdullah (4), Hındırin Haşim Abdullah (2), Hayriye Haşim Abdullah (6), Şahab İbrahim Mihemed (9), Zehra İbrahim Mihemed (12), İbrahim Mihemed (72)

Bu saldırıda yaralanıp da peşmerge karargahlarına ulaşabilenlerin isimleri: Rewend Mistefa (30), Sewa Mihemed İbrahim (5), Sitêr Mihemed İbrahim (3), Befrin Mihemed (2, ağır yaralı), Muhsine Tahir (73, ağır yaralı), Gulê Ehmed (32), Eyub Celal Emer (7), Cemal Celal Emer (5), Aram Celal Emer (2,ağır yaralı) Hikmet Haşim Ebdella (6), Etiye İsmail Resul (32), Haşim Ebdella Salıh (33), Beyan Nadır (28), Ronak Qadır Emer (3), Rupak Qadır Emer (3,ağır yaralı), Qadır Emer Ahmed (27), Sermez Nadır (20), Celal Emer (32), Feysal İbrahim Ehmed (21), Fetullah Muhemed İbrahim (6), Kemal Hisên Seid (26), Mihemed İbrahim Mihemed (55), Gelawêj Ebubekir (35), Tehsin Qadır Emer (5).

Ayrıca bu saldırılar sırasında yıkıntılar altında kalan İbrahim Mihemed ve 18 kişi hakkında 3 Haziran tarihinden bu güne kadar hiç bir bilgi alınamamıştır.

Irak savaş uçaklarının 5 Haziran günü Amediye bölgesini bombardımanı sırasında yine zehirli-gazlar ve 7 adet te kimyasal roket kullanılmıştır. Saldırı sırasında 1 Irak Komünist Partisi peşmergesi ile iki vatandaş öldürülmüş, 98 kişi de yaralanmıştır.

GÜNÜMÜZÜN ACİL GÖREVİ

Kürdistanî bir cephe!

● ANK muhabirleri, KYB (Kurdistan Yurtseveler Birliği) Dışilişkiler Sorumlularından Sayın Kemal Hoşnav'la Güney Kürdistan'daki son durum, siyasal güçler arasındaki birlik faaliyetleri ve Irak'ın durumu üzerine bir görüşme yaptılar. Aşağıda görüşmenin bir bölümünü sunuyoruz.

KYB'nin Dış İlişkiler Komitesi sorumlularından Kemal Hoşnav — Foto; ANK

☐ *Sayın Kemal Hoşnav, Irak devleti Kürdistan'da kimyasal silahları ne zamandan beri kullanıyor? Halen devam eden salıdırlarda kimyasal silahlar kullanılıyor mu?*

☐☐ Sorunuzun cevabına geçmeden önce, Irak'ın 75 sonrası uygulamaya koyduğu ve bu güne kadar sürdürdüğü bazı uygulamalara kısaca değinmek istiyorum:

1975 Cezayir antlaşmasından sonra, Irak, İran ve Türkiye ile olan hudutları boyunca 20 km. derinliğindeki alan içinde bulunan bütün yerleşim birimlerini boşaltma kararı aldı ve bunu uygulamaya koydu.

Irak devletinin uyguladığı bu politikanın amacı halkımızın silahlı direniş kaynaklarını kurutmaktı. Halk, göçe zorlanıyordu. Ayrıca uyugulama sadece hudut boylarında 20 km. derinliğinde olan alanları kapsamıyordu. Irak'ın *''Güvenlik Stratejisi''* olarak adlandırdığı bu uygulama petrol bölgelerini de içine alıyordu. Boşaltılan Kürt köylerine asimilasyon politikasına uyarlı olarak Araplar yerleştirildiler. BAAS'ın proğramı; Kürt nüfusu Arap nüfus ile karıştırıp, Kürt bölgesinin olmadığını ancak Irak'ta Kürt nüfusun bulunduğunu ispatlamaya yönelikti.

BAAS proğramı gereğince, Kürdistan'da eğitim poltikası değiştirilip, eğitim BAAS'çılaştırıldı. Süleymaniye Kürt Üniversitesindeki hocalar ve öğrenciler çeşitli üniversitelere dağıtıldılar. Kürdistan'da, ilkokul, ortaokul, lise ve üniversitelerde eğitim dili olan kürtçe'nin yerine arapça eğitim konuldu.

BAAS'ın bu uygulamalarına karşı direnmek gerekiyordu. Ve KYB, 1976'da silahlı mücadeleyi başlattı. Aynı şekilde bu uygulamalara karşı Behdinan bölgesinde de KDP direnişi başlattı. 1976'da başlayan direniş daha da güçlenerek günümüze kadar halen devam etmektedir.

Irak hükümeti, 1984-85'de yoğun saldırılar başlattı. Uçak saldırıları giderek yoğunlaştı. Zaho'dan Hanikin'e kadar bütün bölgeler uçak bombardımanlarına hedef olmaya başladı. Son aşamada ise, uçak bombardımanlarına sürekli top atışları da eklendi. Artık Kürdistan'ın kırsal kesimleri bu saldırıların hedefi idi. Halkı şehirlere göçmek zorunda bırakan bu saldırılar da halen sürüyor.

Nihayet BAAS, Kürt halkına karşı kimyasal silahlar ve zehirli gazlar kullanmaya başladı. Kimyasal silahların kullanıldığı saldırılar **15 Nisan 1987** günü saat 10°°'da başladı.

15 Nisan günü yapılan saldırılarda; Süleymaniye'ye bağlı KYB'nin merkezi karargahlarının bulunduğu köyler hedef alındı. Ilk bombardıman, Heledın, Bergelu, Kanitu, Avje, Servan, Qınarne ve Nolçıka köylerine yapıldı.

15 Nisan'da yine, Süleymaniye'ye bağlı Qızler, Senger, Mevlaka köyleri kimyasal bombalara hedef oldu. Bu saldırı sırasında daha önce KYB tarafından tutuklanan ve saldırıya uğrayan bölgede bulunan Türk uyruklu **Ali Selvi** de hafif yara aldı.

16.4.987 günü ise, Hewler ve Süleymaniye illerine bağlı: Balısan, Tutma, Kanibend, Zene, Bılarukava, Hete(Xetê), Alana, Şeyhvesana, Remaveja, Serkan, Sardıka ve diğer bir çok köy bombalandı.

Bu bombardımanlarda bazı köyler bir kaç kez bombalandı. Örneğin, Hevler iline bağlı, BALISAN köyü 3-16-19-20-21 Nisan günlerinde **5 kez** bombalandı.

19-20 Nisan günleri Süleymaniye'ye bağlı Megrun köyü,

21 Nisan günü Karadağ ve çevre köylerinin tümü,

24 Mayıs günü Kerkük'e bağlı Şivan bölgesi, Temer, Tever ve Gurkan köyleri,

28 Mayıs günü Hevler'e bağlı Hiran, Nazenin, Sımakoli köyleri

28 Mayıs günü Melekan köyü bombalandı. Bu köyde ağır yaralananlardan 9 kişi tedavi için İtalya'ya gitmeyi beklerken içlerinden biri maalesef öldü.

15 Nisan 1987 ila 28.5.1987 tarihleri arasındaki saldırılarda çoğunluğu çocuk, yaşlı ve kadın olan 100'ün üzerinde savunmasız insan ve peşmerge öldürüldü, 1000'den fazla insanda yaralandı.

Bu saldırılarda yaralanan insanları Irak hükümeti hastanelere de kabul etmiyor. Örneğin: Şeyhvesan ve diğer köylerin yaralıları Ranya ve Kaledıza'daki hükümete ait hastanelere gitmiş, ancak kabul edilmemişlerdir. Kendilerine bazı şartlar ileri sürülerek: *''Eğer hastaneye girmek stiyorsanız, gidin Irak askeri elbiseleri giyinin ve İran bombardımanlarında yaralandığınızı söyleyin. Çocuklar ve kadınlar da İran uçakları tarafından bombalandıklarını belirtsinler.''* denilmiş. Kendisi ve iki çocuğu yaralı olan bir vatandaş bu isteği yerine getirmeyip, tedavi imkanı bulamadığı için iki çocuğunun da gözleri kör olmuştur.

Bu saldırılarda yaralanan yüzlerce insan peşmerge güçlerine sığınmış, peşmerge hastanelerinde tedaviye alınmış, bir kısmı ise İran'a geçmiştir.

☐ *Irak devletinin bu saldırılarına karşı halkın ve peşmerge güçlerinin direniş yöntemleri nelerdir?*

☐☐ Irak'ın bu vahşi saldırılarına karşı halkın eylemleri (protestolar-toplu gösteriler) hemen başladı. İlk eylem Halebçe, Seyidsadık, Erbad ve Sırvan halkı tarafından başlatıldı. Hükümete karşı eyleme geçen halk, hükümete ait yerleri işgal etti. Bu eylem 12-13 Mayıs'da iki gün devam etti. Peşmerge güçleri halkın direnişini desteklememek için eylem alanına gittiler ve zorlu çarpışmalar meydana geldi. Hükümet yine top ve uçakla bombardımana başladı, kimyasal silahlar kullandı.

19-20 Mayıs günlerinde Hevler'e bağlı Revanduz, Herir ve Şaklava'da halk eylemleri başladı. Halk Revanduz ve Herir'de ki hükümete ait binaları, kurumları işgal etti; peşmerge güçleri yine halkın yardımına koştu, direnişi destekledi, yaralananları devrim hastahanesine getirdi.

Irak'ın saldırılarına karşı hükümete bağlı silahlı güçler (caş-işbirlikçi) içinde karışıklıklar başladı. Caşların bir kısmı Irak hükümetinin saldırılarının hedefinin Kürt halkı olduğunu, hükümetin sadece peşmergelerle savaşmadığı anlayıp, peşmerge saflarına katıldılar. Sadece Halebçe'de 1800 caş peşmerge saflarına katıldı. Bu katılmalar hergün devam ediyor. Peşmerge saflarına gelen bu yeni güçler çeşitli siyasi güçlere bağlı peşmerge birliklerine katılıyorlar. Hevler bölgesinde 77 ve 80 nolu hafif askeri birlikler (caş) komutanları, Heme Boryasin ve Şeyh Mıstefa Zinve, Şeyh Abdullah Zinve ile birlikte peşmerge saflarına katıldılar. Sivil halktan da peşmerge güçlerine katılanlar günbegün artmaktadır. Caşlar, hükümetin Kürt halkını yoketmek istediğini kavrıyorlar. Bundan dolayı karışıklıklar caşların içine de yayıldı.

Bu saldırılar karşısında halk, hükümetin Kürt milletini yoketmek istediği kanısına varmıştır. Hükümetin Kürdistan'da ki uygulamaları halkı direniş saflarına itmektedir.

Kürdistan'da 1976'dan 1980'e kadar 1473 köy boşaltıldı. Bu köylerin toplam nüfusu yaklaşık 1 milyon civarındadır. Hükümet boşalttığı köylerin halkını, büyük şehirlere yakın toplama kamplarına yerleştirmektedir. Hükümet yarım milyondan fazla Kürdü ise, Güney Irak'ta ki Suudi ve Ürdün hudut bölgesine yerleştirmiştir. Hükümet 1984-1986 yılları arasında 300'ün üzerinde köyü yerle bir etmiştir. Bu uygulama halen devam etmektedir. 1986'dan şimdiye kadar BAAS, Dıhok, Hevler, Kerkük ve Süleymaniye'de 400 köy'ü yerle bir edip haritadan silmiştir. Ayrıca iki ilçe **(Şaklava, Ahceler)** halkına ilçelerinin 'boşaltılacağı' tebliğ edilmiştir.

Bizim sayımlarımıza göre; 1976'dan günümüze kadar 2200 köy boşaltılıp, yıkılmıştır. Ancak hükümetin uygulaması halen devam ediyor..

Saddam Hüseyin, Irak Emniyet yetkililerinden biri ile birlikte Mayıs 87'de Hewler'de şu konuşmayı yaptı: "Bu yıl Kürt hareketi yok edilecektir. Ve bütün Kürt köyleri boşaltılacaktır."

Irak hükümetinin bu uygulamalarına karşı biz de özellikle ülke dışındaki yurtseverlerden, halkımız ile dayanışma içinde olmalarını ve protestolarla, yürüyüşlerle, her türlü demokratik aktivite ile uluslararası kuruluşların Kürt halkını desteklemeye, mücadelesine omuz vermeye çağırmasını istiyoruz.

☐ *Sizce Irak devleti kimyasal silahları nereden, nasıl temin ediyor?*

☐☐ Biz, Irak'a hangi devletlerin kimyasal silah verdiğini biliyoruz. Ne var ki, şu an bunların isimlerini belirtmek istemiyorum. Irak devleti, kimyasal silah üretiminde bazı uluslararası şirketlerden ham madde alıyor. Aynı şirketlerle işbirliği içinde Irak'ta silah üretimi yapıyor. Bu şirketlerin Irak'ta fabrikaları var. Çoğu da Bağdat ve çevresinde bulunmaktadır. Batılı şirketlere ait bu fabrikalarda, **Hardalgazı, sinirsel gazlar ve yakıcı gazlar** üretilmektedir. Irak devleti, kendi *milletine* karşı yasaklanmış silahları kullanan tek devlettir.

☐ *Bölge devletlerinin, Irak'ın Kürt halkına karşı yasaklanmış kimyasal silahları kullanmasına karşı tepkileri oldu mu?*

☐☐ Ne yazık ki, İran dışında, bölge devletlerinin hiçbiri herhangibir tepki göstermediler.

☐ *Irak devletinin Kürdistan'da kimyasal silahlar kullanmasına karşı, uluslararası düzeyde ne tür girişimleriniz oldu, bu olgu karşısında uluslararası düzeyde ne tür tepkiler oluştu?*

☐☐ Yurt dışındaki Kürt örgütlerinin protesto eylemleri oldu. Bildiriler yayınlandı. Uluslararası kuruluşlara telgraflar çekildi. KYB, 17 Nisan'da BM Genel Sekreteri Perez de Cuellar'a bir tel çekerek, dikkatini çekti. 22 Nisan'da Celal Talabani, yine aynı tarihlerde Mesut Barzani, dünya kamu oyuna çağrı yaptılar. Irak Kürdistanı'nda 5 Kürt örgütü (KYB, IKDP, IKSP, PASOK, IKDHP) ortak çağrı yayınladılar. 18 Nisan'da KYB ve IKP ortak bir çağrıda daha bulundular.

Ne var ki tüm bu çabalara rağmen, Irak'ın vahşi uygulamalarına karşı mazlum halkımızın haklarını koruyacak ölçüde gerekli bir tepki - ne insani kuruluşlardan ve ne de uluslararası örgütlerden- alınamadı.

Biz, acıdır ki, uluslarası kuruluşların, insan hakları ile ilgili örgütlerin Kürt halkının mücadelesi karşısında duyarsız olduklarını görmekteyiz. Örneğin bir Wietnam, bir Filistin, ya da

bir Latin Amerika ülkesindeki mücadeleye gösterilen ilgi ve destek, ne yazık ki Kürt halkına karşı gösterilmemektedir.

Ve tabi biz onlara sormaktayız: 20 milyonluk bir halkın imhası karşısında niçin böylesine suskunsunuz? Niçin çağımızın bu utanç verici, zalim imha eylemi karşısında sesiniz çıkmıyor?

☐ *Şimdi, bir diğer konuya geçelim isterseniz. Kürdistan Press'in 5. sayısında IKDP ile KYB arasında varılan anlaşma ile ilgili yayın yapılmıştı. Ne var ki, geçen süre içinde bu konu ile ilgili kamu oyunu aydınlatacak açıklamalara yer veremedik. Bize ulaşan bilgiler yeterli değildi. Bu konu ile ilgili okuyucularımıza bilgi verir misiniz?.*

☐☐ KYB'nin I-KDP, I-KSP, PASOK, I-KDHP ile devrimin kurumlarını birleştirmek için yapılan görüşmeleri devam ediyor. İttifak maddelerinin hayata geçirilmesi için de çalışmalar sürmektedir.

● Nisan 87'de KDP, KYB, IKP, PASOK, I-KSP'nin ortak eylemleri sonucu Karadağ ve Sengav kurtarıldı. Ortak askeri eylemler, Hewler, Süleymaniye ve Körkük'te davam etmektedir.

İttifakın yapılmasından bu yana askeri açıdan herhangibir problem olmadı. Bölgenin yönetim işlerinde, üzerinde ittifaka varılan noktalarda da herhangibir prablem ortaya çıkmadı. İttifak maddelerine uyarlı olarak KYB'nin bir birliği Behdinan bölgesine gitmeye hazırlanıyor.

● Basın-yayın faaliyetleri de ortak çalışmalarla sürdürülmektedir. Rodyolarda ve basın bültenlerinde Peşmergenin eylemleri, haberler, ortak çağrıların yayınlanması bu alandaki işbirliğinin göstergeleridir. Her bölgede, ittifakın komiteleri var. Bu komiteler, ittifakın askeri, idari, basın-yayın alanındaki kararlarına uyarlı olarak çalışmaktadırlar. Alanda her siyasi gücün özgürce faaliyet sürdürme şartları yaratılmıştır. Devrimin kurumlarını birleştirmek amacı ile tam yetkili üst bir komitenin oluşturulması için de çalışmalar yapılmaktadır.

☐ *Sizin, alandaki siyasal ve toplumsal örgütlenmenizin ana çizgileri nelerdir?*

☐☐ Biz, bölge (Malbend) esasına göre örgütlenmiş bir siyasi hareketiz. Her bölge, bir komite tarafından yönetilmektedir. Komite, askeri açıdan, peşmergenin, bölgedeki askeri eylemlerinden sorumludur. Siyasi açıdan ise, bölgenin örgütlenmesinden, diğer siyasetlerle ilişkilerden sorumludur. İdari açıdan da, bölge halkının sorunlarının çözümünden sorumludur.

Her köyde şura'lar var..Köy halkı kendi temsilcilerini kendisi seçer. KYB tarafından atanan sosyal görevler kadrosu ise Köy şurası ile Devrim kurumları arasında ilişki sağlamakla görevlidir.

Adli örgütlenmede, Devrim Mahkemeleri görev yapıyor. Bu mahkemeler, sivil halkın adli işlemlerini sürdürmekle yükümlüdürler. Hakim ve yargı kurulu KYB tarafından atanmaktadır. Eğer köy halkını ilgilendiren bir sorun varsa, Şura üyeleri de, yargı kurulunda karara katılmaktadır.

● Sağlık sorunları, her bölgenin kendi hastanesinde çözülmektedir. Bu hastaneler, bölge halkının ve peşmergenin sağlık sorunlarına imkanları ölçüsünde cevap vermektedir.

● Eğitim alanında, devrimin okulları görev yapıyor. Okul yönetimi ve öğretmenler, Kürdistan Öğretmenler Birliği tarafından atanmaktadırlar. Kurtarılmış bölgelerde 117 okul açılmış durumdadır. Yaklaşık 6000 öğrenci öğrenim görmektedir. Okulların büyük çoğunluğu ilk derecede öğrenim proğramı yapmaktadırlar.

● Mali sorunlar, sınır bölgelerinde kurulan gümrükler kanalı ile, ticari mallardan alınan gümrük ödentisi ile çözülmektedir. Ayrıca kurtarılmış bölge halkından % 5 vergi toplanmaktadır. Benzeri alanlardan sağlanan gelirler, devrimin bütçesine kanalize edilir.

☐ *KDP ve KYB'nin proğramatik hedefi içinde, otonomi başlıca siyasal kavram durumundadır. Otonomi talebi, uluslararası ilişkilerde işlek bir kavram değil. Genel siyasi mücadelenin siyasi manevra alanını daraltıyor. Öte yandan Irak-İran savaşının izlediği yol oldukça zikzaklı.. Sizce, herhangibir durumda bağımsızlık talebi öne çıkabilir mi?*

☐☐ Biz KYB olarak otonomi talep etmiyoruz. Kürt halkının kendi kaderini kendisinin tayin etmesi için mücadele ediyoruz.

☐ *Doğru..Biliniyor bu. Ancak, Kürt halkının kendi kaderini tayin etme kavramı ile ne ifade edilmek isteniyor? Bağımsızlık mı, federasyon mu, otonomi mi?*

☐☐ Biz bunu şartlara göre değerlendirmekten yanayız. Halkımızın haklarının elde edilmesi için hangi şart altında ne tür bir talep ileri sürmek gerekirse, biz bu talebi ileri sürmekten ve uğruna savaşmaktan geri durmayız. Kürt hareketlerinin çoğu da sorunu böyle ele almaktadırlar. Taleplerimizin ileri talepler olması başka şey, halkımızın ve bölgenin içinde bulunduğu şartlara göre talep sahibi olmak başka...Ayrıca şunu belirtmek isterim: bizler neyi istediğimiz bilmek ve bunun sorumluluğunu taşımak zorundayız. Açıktır ki, halkımızın ve hareketin içinde bulunduğu şartlara göre, siyasi talepler de değişikliğe uğrar.

☐ *Saddam, 7 yıldır savaş İran'la savaş halinde..Bu haliyle bir de Kürtlere saldırıyor. Bununla beraber, hala iktidarını koruyabiliyor. Bu durumu nasıl açıklarsınız?*

☐☐ Önce, Arap devletleri ile emperyalist devletler, mali açıdan olsun, askeri açıdan olsun, propaganda açısından olsun Saddam'a büyük yardımlar yapmaktadırlar. Teknolojinin en gelişkin ürünleri kanalı ile, satellit, casus uydular vb. araçlarla savaş hakkında toplanan çok önemli bilgilerle sürekli olarak Irak hükümeti beslenmektedir. Diğer yandan, hükümet halka karşı büyük bir terör uygulamaktadır. Rejime karşı en ufak bir karşıkoyuşun suçu idamdır. BAAS'ın bir çok lideri, yalnızca savaşa karşı oldukları için yok edildiler. Bir çok darbe girişimi oldu. Saddam'a karşı bir çok defa suikastler düzenlendi. Ama, sonuçsuz kaldı.

Bir diğer sorun, Irak'da muhalefet güçleri arasında bir birlik yok. Muhalefet bu nedenle zayıf.. Irak'ta muhalif güçlerin geniş bir cephe içinde ortak bir mücadele içine giremeyişleri, Saddam'ın iktidarının ömrünün uzamasında başlıca nedenlerden biridir.

Öte yandan, Saddam, kendisine bağımlı bir kitle tabanı üzerinde iktidar etmektedir. Bu kitle tabanının varlığı ve çıkarları Saddam'ın iktidarına doğrudan bağımlıdır. Bu nedenle Saddam'ın her türlü faaliyetini desteklemektedirler.

Saddam askeri kurumların tümünü Baaslaştırdı. İstihbarat ve polis örgütünde önemli ölçüde kadro yetiştirdi. Eğitim ve öğretim kurumları bütünü ile Baaslaştı. Örneğin, yüksek okullara, öğretmen okullarına girmek için Baasçı olmak şartı var. Dolayısıyla öğretmenlerin tümü Baasçı..

☐ *Saddam'ın düşmesi halinde ortaya çıkacak iktidar nasıl bir bileşime sahip olabilir. Bu iktidar içinde Kürt hareketinin yeri ne olabilir?*

☐☐ Bizim mücadelemiz, alternatif iktidarın demokratik bir cephe olması yönündedir. Ancak böyle bir cephe, Irak'ta demokrasinin garantisi olabilir. Bu cephede Kürt hareketinin önemli bir işlevi olabilir ve Kürt millletinin kendi kaderini tayin etme hakkı da doğru bir çözüme ulaşabilir.

☐ *Geçerken, Türk mühendis ve ustabaşı ile ilgili olarak da kısa bir açıklama yapar mısınız? Bu olaylar, planlanmış eylemler midir, yoksa peşmergenin operasyonları sonucu mu gerçekleşti?*

☐☐ Konu ile ilgili KYB'nin genel politikası şudur: hangi millete mensup olursa olsun, Kürdistan'da bulunan Irak'ın askeri tesislerinde ya da yan tesislerinde çalışanları tutuklarız. Onlar, Kürt halkına ölüm taşıyan araçların üretiminde görev almışlardır. Bunun faturasını ödemek durumundadırlar. Ayrıca, gerekirse, rejime hizmet eden iktisadi kuruluşlarda görev alan yabancılara karşı da aynı politikayı uygularız. Eylemlerin başlıca amacı ise, çeşitli devletlerin Irak'a yaptıkları askeri ve ekonomik yardımlarını kesmeye zorlamaktır. Tutuklanan Türk uyruklu görevlilerin durumları da bu cümledendir. Kürdistan'da işgalcilere hizmet verenler, halkımıza karşı suç işlediklerini bilmelidirler.

(....)

☐ *Sayın Hoşnav, sizi fazla yorduk. Sizin de Kürdistan Pres kanalı ile söyleyecekleriniz vardır elbette. Buyrun..*

☐☐ Halkımızın durumu ortada... Günün en önemli sorunu ***Kürdistanlı siyasal güçlerin Kürdistanî bir cephede*** bir araya gelmeleridir. Eğer bu başarılamaz ise, halkımızın haklarını elde etmek mümkün olmayacaktır. Kürt milletinin dostu yok. Eğer bir milletin dostu yoksa, o millet kendisine dostlar bulmak için yeni yollar aramak ve bulmak zorundadır. Siyasi örgütlerimiz, Kürt halkının kurtuluşu için sorumluluklarının bilincinde olarak görevlerini yerine getirmelidirler. Bu görev de bu gün özellikle siyasi kadrolarla, Kürt aydınlarının omuzlarındadır. Herkes görevini omuzlamalıdır.

☐ *Bu bilgiler için teşekkürler...*

☐☐ Milletimizin kurtuluş mücadelesine hizmet ettiğiniz için ben de sizlere teşekkür ederim.

13 Haziran 1987

YNK peşmergeleri bir eğitim çalışmasında

BIRYAR

CUD

Ji bo eniyek Kurdistanî biryar girt!

☐ Sekreteriya CUD di meha Gulanê de civîna xwe girêda. Civîn ji bo awakirina eniyek berfireh ya Iraqî û Kurdistanê pêşniyara xwe pêşkêşî civîna Komîta Bilind kir.

Sekereteriya CUD di belavoka xwe de vê pêşniyarê belav kir.

Belavoka CUD'ê wisa dinivîsîne;

''...Her wisa civîn lihevhatina (peyman), ku di navbera PDK-I û YNK'ê de pêkhatiye, gavekî pêwist û baş dibîne û dixwaze, ku ew xalên lihevhatinê bo destxistina mafê gelê me têkevin jiyanê. Her wisa vê lihevhatinê ji bo xebata hevpişk li hember êrîşên dijmin karên baştir peyda kir û bû sedema serkewtinên mezin yên hêzên CUD... Li dewerên Dihok, Mûsûl, Hewlêr, Silêmanê û Kerkûk hêzên YNK, PKI, PDK-I, PSK-I û PASOK bi hev re karên hêja pêkanîn...

Ew hewildanên, ku ji bo pêkanîna lihevhatinên giştî hatine kirin û têne kirin, divê bigihîte karên niştimanî yên hevpişk di navbera hêzên demokratîk û netewî yên Ereb, Kurd û hêzên îslamî, bigihîte eniyeke niştimanî û giştî ya Iraqî û ya Kurdistanî jî. Ji bo vê jî, pêşniyar bo civîna Komîta Bilind ya CUD'ê hatiye kirin...''

KARAR

CUD

Kürdistanî bir cephe için karar aldı!

☐ CUD sekreterliği Mayıs ayında toplandı. Toplantı, Kürdistan'da ve Irak'da geniş birer cephe oluşturulması için, CUD Üst Komite toplantısına öneride bulunma kararı aldı.

CUD sekreterliği toplantı sonuç bildirisinde bu kararı yayınladı. Bildiride şöyle deniyor;

''...Ayrıca toplantımız I-KDP ve KYB arasında oluşan ittifakı olumlu ve gerekli bir birlik olarak değerlendirmekte ve halkımızın haklarının elde edilmesi için bu anlaşma maddelerinin hayata geçirilmesini istemektedir. Aynı zamanda bu ittifak, düşman saldırılarına karşı koyuşta olumlu eylemlerin yapılmasını sağlamış ve CUD güçlerinin başarılarına hizmet etmiştir. Bu ittifak; Dihok, Musul, Hevler, Süleymaniye ve Kerkük'de KYB(Kürdistan Yurtseverler Birliği), I-KDP(Irak-Kürdistan Demokrat Partisi), IKP(Irak Komünist Partisi), IKSP(Irak-Kürdistan Sosyalist Partisi) ve PASOK(Kürt Sosyalist Partisi)'un başarılı eylemler gerçekleştirmesine hizmet etti...

...Genel birliklerin oluşturulması için, yapılan ve yapılmakta olan çalışmalar, Arap, Kürt yurtsever demokrat güçleri ile islami güçler arasında genel bir birliğe varmalı ve Irak'da geniş bir yurtsever cephe ile, Kürdistanî bir cephe oluşturulmalıdır. Bunun için toplantımız CUD Üst Komite'sine öneride bulunma kararı almıştır.''

www.ararat.nl

HEYAT GÜMRÜĞÜ

Türkiye, İran ve Irak sınırlarının Kürdistan'da kesiştiği stratejik bir geçiş noktasına kurulan Heyat Gümrüğü Foto; ANK

☐ Güney Kürdistan'da yaklaşık 15 bin km² kurtarılmış bir alan var. Kurtarılmış alanlar, Saddam rejimine karşı mücadale eden siyasi güçlerin kontrolünde.

T.C-Irak hududu boyunca batıda Suriye-Irak hududundan doğuda İran-Irak hududuna kadar uzayan Behdinan bölgesi ve Süleymaniye ilinin doğusu yani İran-Irak hudud şeridi yıllardır peşmergenin denitiminde.

Güney Kürdistan'da kurtarılmış bölgeler günden güne genişliyor. Kurtarılan her köy, her kasaba ile birlikte devrim güçlenirken bir çok yeni sorun ve görevle de karşı karşıya kalıyor.

Bu gün kurtarılmış bölgelerde onbinlerce aile yaşamını sürdürüyor. Sürekli saldırı altında bir parça toprağını ekip biçmekten, bir kaç baş hayvan yetiştirmeye dek varan üretim de devam ediyor. Irak devletinin acımasız ablukasına rağmen, kurtarılmış bölgelerde üretilen tarım ürünleri ve diğer ürünler pazarlanıyor. Ancak, Güney Kürdistan'da yaşayan halk kendi ülkesinde ticareti bile illegal yapmak zorunda.

Kurtarılmış bölge halkının ürettikleri mallar Irak işgali altındaki bölgelerden gelen tüccarlara satılırken, Irak, İran ve Türkiye'den de yine kaçak yollarla kurtarılmış bölgelere çeşitli tüketim malları getirilip pazarlanıyor.

Kurtarılmış bölgelerde ki bu ticareti denetim altına alan siyasal güçler, siyasi, askeri örgütlenmenin yanında bir de gümrük noktaları oluşturmuşlar. Kürdistan'ın çeşitli bölgelerinde, özellikle hayvan sırtında yapılabilecek ticaret yolları üzernide kurulan gümrükler, alanı denetleyen siyasal güçler tarafından idare edilmektedir.

Kürdistan'daki bu gümrük noktalarından biri de Hayat bölgesinde bulunmaktadır. Hayat Bölgesi, Mergesor ilçesine bağlı T.C-İran-Irak hudutlarının kesiştiği noktaya yakın bir yerde bulunmaktadır. Yoğun ticaretin yapıldığı bu bölgede yapılan yapılan ticareti denetim altına almak için, bölgenin etkin gücü olan I-KDP bir de gümrük kurmuş.

1980 yılından bu yana faaliyet sürdüren Hayat Gümrüğü yöneticileri ile Kürdistan Press muhabirlerinin yaptığı söyleşiyi okuyucularımıza sunuyoruz.

☐ *Heyat Gümrüğü ne zaman kuruldu, faaliyetleri nelerdir?*

☐☐ Hayat Gümrüğü 1980 yılında kuruldu. Hala çalışmalarına devam ediyor. Kurtarılmış bölgelerdeki halkın ürettiği malları tüccarlar gelip alıyorlar. Tabii kaçak yollarla. Kurtarılmış bölgelerde oturan halk, daha çok hayvancılıkla geçiniyor. Satılan malların çoğunu ceviz, hayvan ve hayvansal ürünler oluşturmakta. Bunun dışında çeşitli yollarla Kürdistan'a getirilen tüketim mallarından da gümrük alıyoruz. Daha çok hükümet denetimindeki bölgelerden gelip mal alan tüccarlardan gümrük vergisi alıyoruz.

☐ *Gümrük olarak bölgede yapılan tüm ticareti kontrol edebiliyor musunuz, ayrıca hangi mallardan ne oranda gümrük alınıyor?*

☐☐ Biz, hayvanlarla (at-katır) yapılabilecek ticaret yollarını kontrol altında tutuyoruz. Gümrük ödemeyen hayvan tüccarları ve diğer mal sahiplerinin geçişlerine müsade etmiyoruz.

Gümrük tarifelerimiz ise; kumaş, battaniye ve giyecek malzemelerinden % 5, koyunun çiftinden 4 dinar, büyük baş hayvanlar için 10 dinar gümrük alıyoruz. Malları alan tüccarlar aldıkları malları hükümetin ve cahşların denetleyemedikleri patika yollardan geçirip Kürdistan'ın iç bölgelerinde ve Irak'ta satıyorlar.

☐☐ *Irak devletinin kurtarılmış bölgelerde yapılan ticarete karşı tavrı nedir?*

☐☐ Irak hükümeti, kurtarılmış alanlarla, iç bölgeler arasında ticaretin yapıldığını biliyor. Ancak bütün yolları denetleyemiyor. Sadece karayollarını denetleyebiliyor. Ama, hayvan sırtında patika yollarla yapılan ticareti kontrol edemiyor. Etmesi de mümkün değil.

☐ *Peki, mal geçiren tüccarın gümrük ödeyip ödemediği nasıl anlaşılıyor?*

☐☐ Gümürk aldığımız malların karşılığında 3 nüsha makbuz kesiyoruz. Bu makbuzun bir nüshasını gümrük ödeyen şahısa veriyoruz, bir nüshasını Polit Büro'ya gönderiyoruz, bir nüshası da bizde kalıyor. Yollarda tüccarlarla karşılaşan görevli peşmergelere eğer gümrük makbuzu ibraz edilmezse mallara el koyuyor.

Bu ara ticaret yoğundur. Her gün yüze yakın yük ve onlarca sürü, hayvan gümrükten geçmekte.

www.arsiv.net

Gumruka Heyatê

☐ Li Kurdistana başûr nêzikê 15 hezar km² xakê rizgarkirî heye. Ev navçeyên rizgarkirî di bin desthilatiya hêzên siyasiyên Kurdistanê de ye.

Navçeyê Behdînan ku, dikeve bin sînora Komara Tirkiyê-Iraq û ji rojavayê ji sînora Surî-Iraq û rojhilatê ji sînorê Îran-Iraq heya rojhilata Silêmanî û Hewlêr (navçe Soran), bi salane bin desthilatiya pêşmargan de ye.

Navçeya rizgarkirî li Kurdistana Başûr roj bi roj firehtir dibe. Li gel rizgarkirina her gundek û her qezayek şoreş bi hêz dibe, lê herweha şoreş beramberê asteng û erkên nû dimîne.

Îro bi deh hezaran malbat jiyana xwe li herêmên rizgarkirî didomînin, di bin êrîşên bêdawî parçek erdê xwe diçînin û çend pez û dewar xwedî dikin.. Bi afirandinên xwe beşdarî jiyanê dibin.

Li hember ablukaya Iraqê ya bê însaf dîsa tiştên ku li Kurdistanê çêdibin tên firotin. Lê belê gelê me Li Kurdistana Başûr di welatê xwe de kirîn û firotinê jî bi veşartî dike.

Tiştên ku gelê navçeya rizgarkirî diafirine, tacirên li navçeyên bin desthilatiya Iraqê re tên firotin. Wekî din jî Îran, Iraq û Tirkiyê jî bi rêya qaçax gelek tişt tên herêmên rizgarkirî û li wir tên firotin.

Ticareta ku, li navçeyên rizgarkirî de heye, di bin kontrola hêzên siyasî de ne. Ev hêzên siyasî li gel sazumanên siyasî û leşkerî noqtayên gumrukê jî pêkanîne. Ev gumrukana li ser rêyên çûn û hatina taciran hatine danîn. Û hêzên ku, van navçeyan kontrol dikin di van navçeyan de noqteyên gumrukê jî kontrol dikin.

Ji van noqtayên gumrukan yek jî li navçeya HEYATÊ de ye. Heyat girêdayî qeza Mergesorê, nezîkê sînorên Îran, Iraq û Tirkiyê ye. Di vê navçeyê de gelek ticaret tên kirin, ji bo ku wê tîcaretê kontrol bike, hêzên xurt ya wê navçeyê PDK-I, noqtekî gumruk çêkiriye. Gumruk di sala 1980 î de hatiye danîn.

Nûçevanên me li gel Kak Enwer, berpirsiyarek ji gumruka Heyatê, hevpeyvinek çêkirîbûn. Em vê hevpeyvinê pêşkêşî xwendevanên xwe dikin...

☐ Gumruka Heyatê kengî hatiye damezirandin û gumruk çawa dixebite?

☐☐ Di herêmên rizgarkirî de, li ser rêyên girîng û nezîkî hidudan gumruk hene. Gumruka Heyatê di sala 1980'î de hat damezirandin. Û hêjî dixebite. Tiştên ku xelkê navçeyên rizgarkirî diafirine tacir tên wan tiştan dikirin. Bê guman bi rêya qaçax tên. Xelkê navçeyên rizgarkirî zêdetir xwedîkirina heywanan mijul dibin. Tiştên ku tên firotin zêdetir heywan, pênîr, goz ûhwd. Wekî din, tiştên ku bi rêya qaçaxê tînin Kurdistanê em ji van jî gumruk distînin. Em zêdetir ji tacirên, ku li navçeyên di bin desthilatiya hikumatê de ne tên mal dikirin, gumruk distînin.

☐ Gumruka we dikare hemû tîcareta vê navçeyê kontrol bike? Û ji kîjan malan çiqasî gumruk distînin?

☐☐ Em riyên tîcaretê ku li ser heywanan (hesp û hêstir) tên kirin kontrol dikin. Tacir û xwediyên malên ku gumruk nedin, nahêlin ji vê navçeyê derbas bin.

Tarîfa me ya gumrukê jî, ji qumaş, betanî, cil ûhwd. Ji % 5 e. Ji cotê pez 4 dînar e û ji dewaran jî ji bo her yekî 10 dinar distînin. Tacirên ku tên ji Kurdistanê mal dikirin, dibin navçeyên di bin desthilatiya cahşan û hikûmatê difroşin. Cahş û leşkerê hikumatê nikarin hemû riyên qaçax kontrol bikin.

☐ Baş e, hûn çava dizanin tacirên ku mal derbas dikin gumruk didin yan na?

☐☐ Gava em ji malekî gumruk distînin meqbuz didin ev jî 3 nûsxa ye. Nûsxekî ji vê meqbuzê didin xwediyê mal, nûsxekî dişînin polît buroyê û nûsxekî jî li cem xwe dihêlin. Di riyan de pêşmergeyên me (pêşmergeyên gumrukê) gava rastî taciran tên ji wan dipirsin ger wana meqbûza gumrukê pêş wan nekin, dest li ser malê wan datînin.

Niha tîcaret pir xurt e. Her roj nêzîkî 100 bar bi dehan kêrî ji gumrukê derbas dibe.

☐ Ji bo malumatê ve zor spas.

☐☐ Ez jî spas dikim...

BELGE

● Türkiye Cumhuriyeti Takrir-i Sükun Kanunu ile başlayıp Tunceli Kanunu ile devam eden resmi ideolojinin Kürdistan politikasının yerleşmesi süreci, aynı zamanda Kürdistan'da jenosid eylemlerinin en kanlı halkalarını oluşturur. Daha sonra bir devlet politikası olarak Kürt ve Kürdistan kavramı legal ve yasal dilden silinmiş, bunun yerine, dağlı türkler ve benzeri kavramlar yerleşmiştir. Kavram, bilim çevrelerince, üniversite, basın vesair kurumlarca da kabullenilmiş ve savunulmuştur.

Oysa aynı dönemlerde devletin iç yazışmaları tümü ile Kürt olgusu ve bunun imhası ile ilgili araştırmaların, planların yapıldığı, gizli yayınlarla devlet görevlilerinin eğitildiği ve duyarlı kılındığı yıllardır. Bu sayıdan itibaren yayınlayacağımız raporlar, Osmanlı'nın son deneminden 1932 yılına kadar en üst görevliler tarafından hazırlanıp gerekli yerlere sunulan raporlardır. Bu raporlar 1932 yılında Genel Kurmay tarafından numaralanmış yüz adet olarak basılıp, çok gizli kaydıyla gerekli yerlere gönderilmiştir.

(Dersim, ss.191-195)

□ Dersim hakkında son mütalaalarımızı ve noktai nazarlarımızı tesbit etmeden evvel, bir defa daha yarım asırdan beri Dersim hakkında neler düşünüldüğünü ve ne gibi ıslah tedbirleri ileri sürüldüğünü gözden geçirmek faydalı görüldü.

Tarihi bütün tetkikat bize gösteriyor ki, Osmanlı Devleti ancak Tanzimat'tan sonra, şark vilayetlerinin diğer aksamı ile birlikte Dersim ile de alakadar olmaya başlamış ve bu mıntıkaya muntazam devlet teşkilatını sokmaya çalışmıştır. Dersim idari teşkilatının yeni esaslar üzerine bina edilmesi hakkındaki teşebbüsler, ancak 1866'ya doğru inkişafa başlamış ise de, bu inkişaflar 1908 Meşrutiyet ilanına kadar bir çok arızalara uğramış ve hükümet nüfuzunu hakim kılacak bir hale gelememiştir. Osmanlı saltanat hükümeti, 1896'dan itibaren Dersim'in vaziyetini ve ıslah esaslarını tesbite çalışmış, ve bu esaslar ancak 1896'da Müşir Şakir ve Zeki paşalar ve serasker Rıza paşa ve heyeti nüzzar tarafından karar halinde tebellür ettirilmiştir. (Ancak, belgelerin kurullar arasında gidiş gelişi ile Dersim sorunu her zaman ileri bir tarihe atılma durumunda kalmıştır KP)

1896'da başlayan benzeri raporların devamı olmak üzere, o zaman Dersim mutasarrıfı olan Arif bey isminde bir zatın 28 Ekim 1903 tarihli ve Elazığ vilayeti vasıtası ile İçişleri Bakanlığına sunduğu bir rapor görüyoruz. Bu raporun içeriğinin esasları şunlardır:

Mutasarrıf Mardini Arif beyin raporu

1- Dersimlilerin saldırganlık alışkanlıkları hayat kaygusundan doğmuştur.

2- Çemişkezek'in ve Çarsansancak kazalarında oturanların % 2'sinden maadası sunni ve merkez kazasının Hozat kasabası ile 60 hanelik İnceağa kariyesinde oturan ahali sünni olup, Ovacık ve Kizilkilise (Nazmiye) kazalarında oturanların tümü şiidir. Mazgirt kazasında da yalnız Mazgirt kasabası ile Danaburan köyü sunnidir. Sunniler devlet hizmetlerini görürler ve hükümete bağlıdırlar.

3- Dersim nüfusunun çoğunluğunu oluşturan ve fenalıkların başlıca sebebi olan şiiler, nikah kıyma, ölü yıkama ve defnetme gibi işleri yapan ve sazlasözle dini konularda halkın manevi duygularına hakim olan Dede ve Seyitlerle; halkın dünya işlerine egemen olan, ruhu eşkiyalıkla dolu, iki yüzlü ve fesat ağaların elinde esirdir.

Dersim'de ıslahat yapmak içinse:

A- Dersim dahilinde merkezleri Ovacık, Nazmiye,Mazgirt, Çemişkezek olmak üzere bulundurulan 5'er yüz mevcutlu 4 tabura ilaveten iki tabur ve iki top ilave olunur ve işe Mazgirt ve Hozat cihetlerinden başlanarak tedibata devam oluna oluna bir koldan Kızılkilise ve Kalan, diğer koldan Ovacık cihetlerine gidilirse asıl amaca ulaşılır.

B- Ancak bu hareketler yapılırken, Dersimlilerin elinden her türlü silahı tamamen toplamak;

C- Kura bakayasını (askere gitmeyenleri) toplayıp uzaklara göndermek;

D- Seyit ve Dede ve Ağa ünvanı altındaki eşkiyalık fesat kışkırtıcılarını yakalayarak, bir daha Dersim'e ayak basmamak üzere İşkodra, Trablusgarp ve Fizan gibi uzak yerlere sürmek;

E- Kalan vergileri toplamak;

F- Katilleri ve suçluları yakalayarak adliyeye teslim etmek.

4- Bu tür bir uygulama Dersim'de asayişi temin edecek ve Dersim'i düzeltilebilir bir hale getirecektir. Zira zaman içinde ortaya çıkmıştırki, sözü davranışlarına uymayan Dersimlilere öğüt vererek, bağışta bulunarak ve bunlara karşılık onların ettikleri yeminlere aldanarak Dersimin düzeleceğine inanmak, durumu yakından bilenlere göre mümkün değildir. Buna bağlı olarak

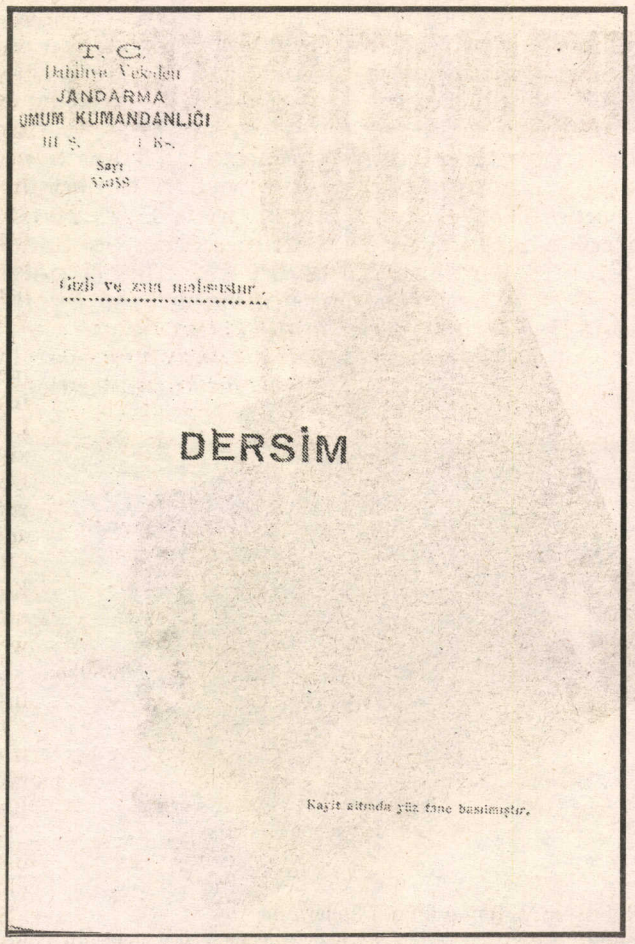

T. C.
Dahiliye Vekaleti
JANDARMA
UMUM KUMANDANLIĞI
III Ş 1 Ks.
Sayı
55058

Gizli ve zata mahsustur.

DERSİM

Kayıt altında yüz tane basılmıştır.

TC

Dahiliye Vekaleti

Jandarma Umum Kumandanlığı

III Ş 1 Ks

Sayı
55058

Gizli ve zata mahsustur

DERSIM

Kayıt altında yüz tane basılmıştır

BELGE

halen Dersim'e karşı uygulanmakta olan yöntemler, Dersim'i ancak biraz daha müzmin bir hale getirecektir.

5- Harekattan sonra takip edilecek islahat esaslarına gelince;

A-Ovacık'ta mükemmel bir hükümet konağı, bir askeri kışla ve telgırafhane yapılması;

B- Erzincan-Ovacık-Hozat-Harput yolunun yapılması;

C- Fırat üzerinde asma bir ahşap köprü yapılması..

6- Eğer, köklü bir uygulama ve düzeltme için henüz zaman müsait değil ise:

A- Dersim'de 80 neferlik bir süvari bölüğünü kurulması ve bölüğün eşkiyalık mevsimi olan Haziran ile Eylül aylarında iki müfreze halinde Hozat, Ovacık ve Çemişkezek kazasının kuzeyinde görevlendirmek;

B- Cinayet işleyenlerin cezasız kalmamaları ve Dersim için özel bir önemi olan bu illetin tedavisi için jandarmanın yeterli olamadığı hallerde, karşılıklı çatışma ile zaman kaybetmemek ve fırsatı kaçırmamak için, mevcut askerlerden bir tabur kadar daha destek kuvvetin alınması için yetki vermek.

C- Eğin, Çemişkezek ve Arapkir mıntıkasındaki nizamiye askeri ve jandarmanın takibatını şiddetlendirmek;

D- Erzurum vilayetince Kiği cihetine seyyar bir müfreze gönderilerek, takibatın güçlendirilmesi.

Bu suretle alınacak tedbirlerle ciddi bir takip başlatılır ve eşkiyalardan bir kaç kişi öldürülür ve yakalanırsa, aklı gözünde olan Dersimliler yıldırılır. Yılgınlık asayış işinde ilk adımdır.

7- Dersimlilerin saldırı sahaları, dışarda Kiği, Kemah, Kuzuçan, Kuruçay, Eğin, Arapkir ve Divriği kazalarının; ve içerde de Hozat'ın ve kısmen Çarsancak'ın devlete karşı görevlerini yerine getiren halkıdır.

8- Olayları yaratanlar daha çok Hozat'ın Koçuşağı, Şamuşağı, Ferhatuşağı, Abbasuşağı,Kırgan, Bahtiyarlı aşiretleri ile Ovacık'ın Kavuşağı, Topuzuşağı, Beytuşağı, Kalan aşiretleri ve Mazgirt'in Yusufanlı, Demenanlı, Alanlı ve kısmen Kureyşanlı aşiretleri; Nazmiye'nin de yine Kureyşan ve Hadaranlı aşiretleri fertleridir. Cezalandırılması en gerekli aşiretler de bunlardır.

9- Anadolu vilayetleri müfettişi Şakir paşanın, tekkeler ve okullar açılması düşüncesine katılmıyorum. Ayrıca asayiş mükemmel bir biçimde sağlanmadıkça, Dersim valiliği ve askeri komutanlığı kurulmadıkça, bazı kazaların vilayete bağlanması sağlanmadıkça, 4. ordunun takip ettiği gibi, buralarda Hamidiye teşkilatının kurulmasına da katılmıyorum. Bununla beraber, Dersim'de çalışacak kaymakamlara iyi bakılması ve terfi ettirilmeleri mutlak bir ihtiyaçtır.

10- Dersim, öteden beri sanıldığı gibi tümü ile Kürt değildir.Çemişkezek ve Çarsancak kazaları halkı tümü ile Türktür. Hozat kasabası ile İnceağa kariyasi ve Torot aşireti halkı Türktür ve fakat Kürtleşiyorlar. Mazgirt kazası ile bir kariye halkı ve Ovacık kazasının ova köyleri halkı da neslen Türktür. Ve halen türk dili ile konuşuyorlar. Yalnız çok acıdır ki, Ovacık türkleri hem Kürtleşmiş ve hem de şiileşmiştir. Kızılkilise tümü ile şii ve Kürttür.Dersim sancağı Türklerin pek eski barınağıdır. Türklerden başka hiçbir neslin eserlerine ve anılarına raslanamaz.

1903'de yazılan bu mütalaadan aldığımız sonuç şudur:

Dersim ekseriyetle Türktür. Fakat Kürtleşiyor. Dersim silahlı ve cahil olduğundan saldırgandır. Düzeltilmesi için önce silahsız hale getirilmesi gerekiyor. Daha sonra bayındırlık işlerine girişmek lazımdır.

1903 sonlarından itibaren Dersim'de Celal bey isminde bir zatı mutasarrıf olarak görüyoruz. Bu zat iki buçuk sene, hemen hemen 1906 yılına kadar Dersim'de görev yapıyor. Bu zatın bir raporunda da Dersim'in 1903 ila 1906 yılları arasındaki durumu ve düzeltilmesi ile ilgili görüşler yer alıyor. Bu görüşler özet olarak şöyledir:

Devam edecek

arsivakurd.org

MEHMETCIKÊN KURD

Ji karbirêvebirên Kurdistan Press re
Min, ji zûve dixwest tiştekî li ser kesên ku bi pera leşkeriya dewleta Tirk kirine, binivîsim. Lê mixabin ku ev îmkan heta berî weşanan KP peyda nedibû.
Ez, niha ew tiştên ku min li gora bîr û baweriya xwe nivîsandiya, ji we re bo çapkirinê dişînim. Bawerim hun ê bikaribin di rûpelê ''Serbest Kürsü'' de çap bikin.
Pêşketin bo gelê Kurd û weşana wê Kurdistan Press

Tirk, ji leşkerên xwe re mehmetcikên qehreman dibêjin. Mehmetcikên ku, bi zor û zordariyê Kurdistan kolonî kirine, bi sedsalan Kurdistan wêran kirine; xwîna gelê Kurd weke çemê Dîcle û Firat rijandine, bi sed hezaran Kurd kuştine, hîna jî dikujin û wê bikujin jî...

Xwîna ku, mehmetcikan li Dersimê, Koçgirî, Ararat, Diyarbekir û li gelê Zîlan rijandine, heta niha hîna jî zûwa nebûye. Mehmetcikên ku, girava Kibris xistin bin destê Komara xwînmêj ya T.C..

Ewana, mehmetcîk bûn ku, bi sed hezara jin, zarok pîr û kal û şoreşgerên Kurd xistin hindurê şikefta, derî li wana çîmento kirin û bi benzîn û çilo şewitandin. Ewana mehmetcik bûn ku, bi singoyên xwe zikê jinên Kurd diqelaştin, zarokên wan derdixistin û li ber çavên xelkê dikuştin. Ewana mehmetcik bûn ku, bi hezara xortên şoreşger di sînoran de kuştin û roja îro jî dikujin. Ewana mehmetcik bûn ku, di girtigeha de bi sedan xortên şoreşger û welatparêz bi lêdanê, di zindanan de kuştin, birçî û tazî hiştin, laşên wana şewitandin û weke îbretê pêş heval, hogir, dê, bav û birayan kirin. Ewana mehmetcik bûn ku, 2 milyon Ermenî qetl kirin, bê welat û ax mihacir kirin û berdane dinê. Ewana mehmetcik in ku, jin û qizên Kurda yên ku nikarin liberxwe bidin; tazî dikin û dest davêjin namûsa wana. Mehmetcikên ku, bi seda şoreşgerên ji rêxistinên Kurda di sînora de kuştin, laşên wanan di nav mayîna de hiştin, genî kirin û goştê wana ji wawik, teyr û heywana re kirin mûlit. Ewana mehmetcikin ku, ji her tevgerên gelê Kurd bi tirsin û naxwazin gelê Kurd bigihê mafê însanî û netewî û ji ber wî awayî êrîşa dibin ser şoreş û tevgerên li parçên din yên Kurdistanê. (Weke ku êrîş birin ser şoreşa Kurdistana Başûr û Kurdistana Rojhilat)

Welhasil, em serên we ne êşînin, çiqas pîsîtî, bêbextî, bênamûsî û hovîtî li dinê hebe, hemû li cem menmetcika peyda dibin. Mehmetcika para xwe ji her bênamûsiyê standiye û çiqas pesnê wana ji aliyê hovitiyê bê dan, dîsa jî hindik e.

Niha ezê dev ji hovîtiya mehmetcika berdim û bême ser alîkar û hogirên *''Sazmana Alikariya Leşkerî (OYAK)''* Alîkar û hogirên OYAK bi hezaran Kurdên li Ewrupa ne. Ew kesên ku, li ser navê Kurd û Kurdistan musade kar û rûniştinê standin û bûne hemwelatiyên(wetandaş) Ewrupa. Zêdetirin wan endamên OYAK berî hukmê leşkerî, ku di sala 1980 an de hate Tirkiyê û Kurdistanê, li welatên Ewrupa rudînin. Piraniya wan xayîna, dema ku dixwestin musade xwe ya rûniştin û karkirinê bigrin, li cem polîs û sazmanê Ewrupî digotin; *''Em kesên siyasî ne. Em nikarîbûn li welatê xwe bimana. Ger, hûn me paşde bişînin, wê Tirkî, me têxin girtîgeh û zindana. Em Kurd in û welatê me bindest e.''* Ewan kesan musade rûniştin û kar standin, dest bi xwendina zimanê Ewrupiyan kirin. Pere dane serhev û trîmpêl, televîzyon, vîdeo û steryo kirin. Di şev û meşên Kurda li dijî kolonyalîstan beşdar dibûn û diketinê. Hinek ji wan kesan endamên rêxistinên Kurd û Swêdiya bûn û hîna jî endam in.

Hinek ji wan kesan bibûn hemwelatiyên Ewrupî, name ji konsolosê Tirka re dişandin û di namên xwe de digotin; *''Ez hemwelatiya we naxwazim, min ji hemwelatiya xwe derxin. Ez di pasoport û nifûsa we de bimîz im''* Nav, paşnav û cihê çêbûna xwe guhertin, pasaportên Ewrupî standin. Lê demek dûr neçû, hinek ji van kesan xwelî li serê xwe kirin û poşmanbûn, ku namên weha ji konsolosê welatê xwe re şandin û di namên xwe de tiştên nebaş nivîsandin. Dest bi pêwendiyê xwe li gel konsolosên Tirka kirin; telefon kirin, name şandin û xwestin ku dîsa bibin hemwelatiyê TC. xwe weke kesekî Tirkê esîl bi konsolos dan naskirin. Pere ji xwe re peyda kirin û gotin; "Em dixwazin vegerin welatê xwe, bibin leşker (mehmetcîk) û 10.000 DM. bidin dewleta xwe.

Em, Kurdên welatparêz û şoreşger li Ewrupa dibînin û deng tên guhê me, ku şoreşger û welatparêzên din yên gelên bindest, bi alîkariya awirên demokrat û şoreşger, xwarin, vexwarin, kinc û fêkiyên ku ji welatên serdest û qolonî tên û li bazaran têne firotin, dixwazin neyê kirîn. Ji bo ku, dewletên serdest ji aliyê aborî de (ekonomî) bêne hilweşandin, dolar neherikin ji qolonyalîst û paşverûyan re.

Lê kesên me, hem tiştên dewleta qolonyalîst dikirin û hem jî hinek ji wan kesên bê şeref pera (dolara) didin dewleta qolonyalîst. Alîkarî ji bo berdewam kirina xwînmijîyê û zilmê dikin. Dijminên gelê Kurd bi hêz dikin. Her roj dengê Filîstîniya, Afrîkiyên bakur, Şîlî û Latîn-Amerîkiya têne guhê me. Û dibêjin "malê nîjadperest û xwînmijan nekirin. Bi wan perên ku hûn tiştên zordara dikirin, diçin, ber û gulê pê têne standin. Demokrat, welatparêz û şoreşger têne kuştin."

Pasaportên dewleta Tirk standin 10.000 DM. (40.000 Skr.) xistin berîkên xwe, berê xwe dan welatê bav û kala. Çûn 3 mehan jî bûne MEHMETCIK û dîsa hatin welatên Ewrupa. Jin û dergîstî jî ji xwe re anîn. Dest bi karkirin, dîsa têkiliyên xwe li gel rêxistin û Kurdên siyasî danîn û tên şev, civîn û meşên li dijî kolonyalîst û hukmê leşkerîya faşîst ku Kurdistan xistiye bin kapka potîna xwe. Bêşerm û bêfedî dîsa jî bang dikin, dibêjin *''Em Kurdên şoreşger û welatparêzîînn!''*

Lê ew kes ne welatparêz û ne jî şoreşger in; bi tenê mehmetcik in(leşkerî Tirk yê hov). Qet kesekî welatparêz û şoreşger roja îro, berê xwe nade Tirkiyê û 10.000 DM.(40.000SKr) nade hukumeta leşkerî. Ew kes bi tenê xwedî navekî bê şeref in, yanî terfiya mehmetcikiyê bi 10.000 DM. kirine. Wan kesan, dema 10.000 DM. xistin berîkên generalan zanîbûn ku bi wan pera çek û fîşek tên kirin û pê xortên şoreşger-welatparêz tên kuştin.

Bi qeweta wan pera leşker û balafirên Tirk diçin ser şoreşa Kurdistana Başur. Bi perên mehmetcikên li Ewrupa, pêşmerge têne qetlkirin, xanî û malên Kurdên mihacir têne hilweşandin.

Ewan mehmetcikan ne bi tenê 10 hezar DM. dane, gelek tiştên din jî dane MIT(îstîxbarat) a Tirka. Bi sedan navên kesên ku di rêxistinên û tevgera den e; pir agahdarî di derheqa rêxistin û kesên xwedî rêxistin dane. Navê kesa, li kuderê rûdinin, serok û endamê kîjan rêxistinê ne; çi karî dikin, li Ewrupa çi dikin, di nav rêxistin û kurda çi heye? û.h.d...

Niha navên van mehmetcikan çine, kîne, li kîjan bajarî rûdinin, têkiliyên şoreşger û welatpareze li hemberî wana çine?

Em kesên welatparêz û şoreşger ku bi rêxistina û serbixwe ne, karin çar(4) tiştan bikin û kirina van her çar tiştan li ser milên me pêwistin:

1- Li bende rêxistin yan jî grûbekê bimînin ku ew mehmetcik bê ceza nemînin. Ez bi xwe amade me ku alîkariya grûbekê weha ku cezê mehmetcika bide, bikim.

2- Heta ku cezê wan bê dayîn; bi navê mehmetcika bang wana bêkirin. Neyê hiştin ku benê şev, meş, civîn û civatên Kurdê welatparêz û şoreşger. Silav li wana neyê kirin, silava wan neyê vegerandin.

Mehmetcik bi tenê di nava xwe de hevaltî û hogirtiya xwe bikin. Grubekê mehmetcikan pêkbîn in.

3- Ji îro û pêda, dema me bihîst ku hinek kesên weha çûne, bibin mehmetcik; ji wana re kertekî ku suretê (wêne) pêşmerga lê hebe, li ser navnîşana *BURDUR PARALI ASKERLİK ŞUBESİ,* bavêjin postê û ji wana re bi rêbikin.

4- Bi navê *MEHMETCIK* a bang wana bêkirin.

Navên mehmetcika yên bi rastî û yên guhertî, welat û bajarê ku lê rûdin in.

(....)
(....)

Xwediyê vê nivîsandinê navê kesên ku çûne bi pera leşkerî ya Ordiya Tirka kirine nivîsandibû. Lê, çapkirina van navan ji alî me pêwist ne hatiye dîtin.

Xalê Mahabat

TERORA CUNTA

FAŞÎST A TİRKİYÊ Lİ SER ZARÛKÊ YÊ ZİKÊ DÊ DE!!!

□ Ev serê heşt salane her çiqas ku diçe Cunta Faşîst a Tirkiyê plan û proxramên hov î qrêj û kesnedîtî nû-nû li ser serê kurdan pêktine. Çewa ku diyar e ev sala heştan e li Kurdistana Tirkiyê girtina xelkê me didomîne, çerxên îşkencan nesekinîne, girtîxaneyên cuntayê ji welatparêz û şoreşger û demoqratan dagirtîn ne, kuştin û gulebarankirin û bombebarankirina warge û cîwarên kurda didomîne, valakirina gundên li dormedarên tixwûban yekkerekirî ne, daristan û dehl û deviyên Kurdistanê rût û dûz kirine, ji cîwarkirina 9-10 milyon Kurd planan hazir kirine, bi navê "Parastina Gundan" qefleyên cahşîk û casûsan li ser gelê me saz kirine û bi milyonan xelkê me xistine rewşa gedatî û parasekiyê, bi van sosretên kesnedîtî hêjî cunta faşîst xweş nabe, încar ber li zarûkanîna pîrekên kurda girtiyê!!!

Ev terora bîrnebirî û keshayjênemayî jî, yek ji plan û proxramên cunta faşîst a Tirkiyê ye ku li ser pîrek û jinên Kurd werdike da ku sibê dusiban nefşa Kurd ya nûhatî kêm bibe, hejmara Kurdan dakeve û xwe ji pirsgrêka Kurd û Kurdistanê bi hindikayî be jî dûr bixe, bihn berde û û pişta xwe rast bike.

Di van salên dawî de cunta faşîst li Kurdistanê pêşî li zarûkanîna pîrekên Kurd girtiye. Ji bilî "Plana Nîfûsê" ku bi derzî û dermanan, di nava pîrekan û di pişta zilaman de bizrê zarûkan pûç dike û jinên bi zarû jî kurdaş dike, çunta vê rûreşiya xwe bo ku bigîjîne hedefê bi alîkariya meleyên cahş i casûs, bi fetwedayîna miftî û şêxan, bi zirpa çoû darên axa û began, bi tahrikkirina muxtaran û mamosteyan ji pêşî bir li nefşa Kurdistanê ya ku hê bê girtiye. Her weha jixwe xelk şerpeze û perişan e û zarûkên heyî jî bi xweyîkirina wan re serî di teşqele û siqûmatan de ye. Încar ji bo stewrmayîna jinan lêçû û lênihêrtin bi piranî ji alê nexweşxanan û tixtoran ve çêdibe.

Mixabin ew teror û kiryara genî ya cunta faşîst a Tirkiyê ku li ser pîrekên Kurd dimeşine kesek hay jê tune ye, kes deng nake û napeyîve! Ango ev kiryar li gor hinekan qey tiştekî çak e, yan jî ev bixwe cûreyek ji cûreyên demoqrasiyê ye? Ku bîrewer û pêşêzan û dûrebînên me li ser meselê xwar nabin, nanihêrin û bê his û pis dimînin!

Jixwe li Kurdistanê kesên xwort bi piranî ya hatine kuştin, ya di girtîgehan de ne, ya jî îşkenceyên hov kût û seqet bûne, ya bêserîberete wenda bûne û tektûkên ku mane jî wek karokê Sazûmana Faşî wanakan xistiye xwîy û rewşeka robot de û hay û gumana wan ji ger û fetlên dinê namîne, ji bilî kêf û zewq û quzgêjiyê û ji wana jî tu ûmidek nabe. Lê ku di pêşîbira nefşa Kurdistanê de încar ku cunta faşîst bigîje miraz û amaca xwe piştî çend salên dî wê valayiyeka çewan têkeve welêt?

03.06.1987

Diljar BÊWAR

"Neler Yapmadık bu vatan için Kimimiz öldük, kimimiz nutuk söyledik,,

Orhan Veli

Güney Kürdistan'da halkımıza karşı kullanılan kimyasal silahlarla ilgili Kurdistan Press'in son üç sayısında yayınlar ve çağrılar yapılmakta. Kulaktan dolma bilgilerle tanımaya çalıştığımız ülkemizin bu parçasından net, objektif bilgileri aktaran Kurdistan Press, oldukça önemli bir görevi yerine getirmeye çalışıyor.

Yazılanlardan da anlaşılacağı üzere, ülkemizin güney parçasında yaşayan halkımız, çoluk-çocuk, yaşlı-genç demeden, uluslararası kurallara riayet edilmeden, öldürülmekte imha edilmektedir.

Peki bu saldırı ve imha karşısında bizler ne yapmaktayız?

Bir komünist, bir demokrat, bir yurtsever, hatta hatta bir insan olarak, bu vahşi katliamın durdurulması, gerekli tedbirlerin alınması, uluslararası kuruluşların harekete geçirilmesi için neler yaptık, neler yapıyoruz?

Acı olmakla beraber bazı gerçekler ortada duruyor. Kuzey Kürdistanlılar, sömürgeci T.C'nin içinde olduğu bir uygulama karşısında seslerini "gür" çıkarırken, Güney Kürdistan'da işlenen cinayetler karşısında ise, ne yazık ki, o kadar "gür" olamıyorlar.

Daha dün, Türk ordusu Güney Kürdistan'a saldırdığı zaman Avrupa'da yer yerinden oynamıştı.Seyahat büroları, parti binaları işgâl edilmiş, mitingler düzenlenmişti. Sömürgeci T.C, Avrupa devletlerine çağrılar yaparak, kendisine bağlı kurumların daha sıkı korunmasını bile istemişti.

T.C'nin uygulamalarından dolayı "yeri yerinden" oynatan Kuzey Kürdistanlılar, aynı duyarlılığı bir Irak, İran, bir Suriye Kürdistanı için göstermiyorlar. Tabiki bu duyarlılık kuşkusuz ideolojik yaklaşımla ilgilidir. Ne de olsa her muhtar kendi mahallesinden sorumludur.

Hatice L. / Kanada

tahsin taha

● *''Sanat, sanatçının elinde mücadelede güçlü bir silah olmalıdır''*

● *Kürt müziği kendi toplumumuzun ürünü olduğu, onun sorunlarını dile getirdiği ve onun ayrılmaz bir parçası olduğu oranda gerçek kimliğini kazanır,,*

● *Bizler geniş ve zengin sanat-kültür çalışmalarımızla hem toplumumuzun değişip, gelişmesine önayak olmalı ve hem de ülkemizin kültür zenginliklerini dünyaya tanıtmalıyız''*

Tahsin Taha, Fahrettin Gerdi ve Fuad Ahmed, 1978 NEWROZ'unda, Erbil

Stockholm'de tiyatro çalışmalarını sürdüren Fahrettin GERDÎ, ünlü Kürt ozanı ve sanatçısı Tahsin TAHA ile ilgili anılarını ANK gönüllü çalışanlarından F. Bawer'e anlattı. Aşağıda, konuşmanın, sorancadan türkçeye çevirisini sunuyoruz.

Tahsin Taha, 15 Haziran 1941'de Dıhak iline bağlı Amedi kasabasında doğdu. 1949 yılında okula başladı. Başta müzik olmak üzere sanatla ilgilenmesi çocukluk yıllarından başlar. O dönemde, köy ve kasabalarda dolaşan seyyar gruplarca gösterilen filmler ve düzenlenen eğlencelerde türküler söyledi. Taha, o yıllarda söylediği türkülerden yalnızca ikisini hatırlayabiliyor: *''Were Hewiyamin'' ve '' Wey lê Dinê''*

Taha'nın sanatçı kişiliğinin gelişmesinde babasının rolü oldukça büyüktür. Bununla beraber, yakın çevresi, Taha'nın ozan ve sanatçı olmasına karşıydılar. Kürt sanatçılarının ve ozanlarının sık sık evlerine gelip gitmeleri de Taha'nın gelişmesinde önemli bir etken olmuştur. Dönemin ünlü ozan ve sanatçıları, Taha'ların evlerini sık sık ziyaret ederler, konakladıkları gecelerde şarkılar ve türküler söylerlerdi. Bunlar arasında, M.Arif Cizrevi, Hesen Cizrevi, Ramazan Ciziri, Eziz Ezra, Arif Reşid ve Arif Şadılı gibi ünlü ozanlar da vardı. Öte yandan, Taha'nın isteği, eğilimi, yetenekleri ve tabii ki sesi sanatçı kişiliğinin gelişmesindeki başlıca etkenlerdi.

Taha, 1955'te liseye başladı. Lisenin düzenlediği gecelerde sahneye çıktı. Türküler söyledi. İlk türküsü, lisenin ikinci sınıfındayken plak yapıldı ve çok beğenildi. Okuduğu türkü *''Eşkere Nakim''* idi.

1956 yılında politik nedenlerden dolayı okuldan atıldı. Ve iki yıl hapiste yattı.

1958'de A.Kasım'ın darbesinden sonra, yeniden okula döndü.

Ozanlığı yanında tiyatro çalışmalarını da sürdüren Taha, ilk olarak *''Yasemin''* isimli bir oyun sahneledi. Daha sonra, Bağdat'ta Yüksek Tiyatro eğitimini bitirerek rejisör oldu.

Tahsin Taha sık sık bana, *''Ben, şarkı ve türkülerimi, fizik, matematik vb gibi okumadım; özel bir eğitimim yok, ama isteklerim, arzularım beni oraya götürdü. Çünkü, toplumumuzun derin acılarını dile getirmeyi amaçlıyordum''* derdi.

Taha, çeşitli müzik aletlerini öğrendikten sonra, Kürt müziğinin kaynaklarını yeniden inceleyerek, onları modernize etmeyi düşünüyordu. Radyoda 1961'in Ekiminde ilk türküsünü okudu. Türkünün adı *''Derdo''* idi. 1965'e kadar besteleyip okuduğu şarkılar 5 adetti fakat Taha, Kürt halkı tarafından oldukça sevilen, tanınmış bir sanatçı haline gelmişti.

Artık, Taha, politik içerikli devrimci türküler besteleyip söylemeye başlamıştı. Bunlarla beraber, halkın sevdiği sevda, özlem vb dolu türküler de söylüyordu. Kitleler tarafından aranan bir ozan durumuna gelen Taha'nın sevgi, özlem, hasret içerikli şarkılarının bir bölümü şunlar: *Eşkere Nakim, Dil û dilber, Berivane, Bese girî, Derdo, Min tu nevê, Ciranê, Aso''*

Ulusal ve toplumsal içerikli türküleri ise şunlar: *''Milete me namire, Buka Kurd, Karwane me, Em wara warê meyê, Daye welat şirine''*

Taha, bu çalışmalarının yanısıra, bir aydın olarak da toplumun kurtuluş mücadelesine katıldı. Zındanlarda yattı. O, *''Sanat, sanatçının elinde mücadele için güçlü bir silah olmalıdır''* derdi. Taha'ya göre *''Kürt müziği, kendi toplumumuzun ürünü olduğu, onun sorunlarını dile getirdiği ve onun ayrılmaz bir parçası olduğu oranda gerçek kimliğini kazanır''*

Rejisör Tahsin TAHA

Halkımız ve aydınlarımız Taha'yı genellikle bir ozan ve besteci olarak tanır. Ne var ki, Tahsin Taha, aynı zamanda ünlü bir Kürt tiyotra rejisörü ve tiyatro oyuncusudur.

Ben, Tahsin Taha'nın hazırlayıp sahnelediği 4 operet çalışmasında rol aldım. Taha, bu alanda bir kaç ödül sahibidir.

Taha'nın sahnelediği operetler şunlardır: *''Opereti Dari Awad* - 1975'de Hewler'de sahnelendi-; Destanı Şoreş - 1977'de Hewler ve Bağdat'ta sahnelendi-; Rubarı Jiyan - 1978'de Hewler ve Musul'da sahnelendi-; Dargayı Jiyan - 1979'da Hewler'de hazırlandı fakat sahlenemedi-.

Taha'nın en beğenilen ve tartışmalara konu olana eseri Rubarı Jiyan'dır (Hayat Irmağı). Bu eser, Kürdistan Gençlik Festivali'nde birincilik ödülü aldı. TV'ye alındı. Taha'nın son çalışması "Dergayı Jiyan" ise, Hewler'de sahnelenmek üzereyken, BAAS sömürgecileri tarafından sahnelenmesi yasaklandı. Oyuncuların hepsi tehdit edildiler ve baskı altına alındılar.

Hayat Nehri operetinin senaryosunu Bêxew yazmıştı.

Şimdi size biraz da Taha'nın ünlü çalışması Rubari Jiyan'dan söz edeyim.

Hatırladığım kadarıyla bu "operet" Musul kentinde 1978'in kışında sunuldu. Kürtçe bilmemelerine rağmen, Arap ve diğer halklardan çoğu seyiricinin de bulunduğu salonda ilgi ve heyecan yüksekti. Oyunun bitiminden sonra seyirciler tarafından içtenlikle kutlandık.

1978'in 20 Nisan'ında Hewler'de Kürt gençliğinin festivali vardı. Kürdistan'ın dört tarafından gençler katıldı. Arap şehirlerinden gelenler de oldu. Festivalde zengin müzik, şarkı, tiyatro, operet ve koronun yanısıra şiir ve hikayeler okundu.

Festivalde her dalda birinciliği alan Kürt sanatçıları oldu. "Rubarı Jiyan opereti" de festivalde operet dalında birincilik ödülünü aldı. Böylelikle operetin rejisörlüğünü yapan Tahsin Taha'da rejisörlükte birincilik ödülünü aldı. Oyuncuların tümü ödüllendirildiler. Operetin, piyesin senaryosunu Kürt yazar Mithed Bixew yazdı. Müzigi Zirya Ahmed, Ahmed Kerim ve Cana Tomas canlandırdılar. Baş oyuncular ise, Selam Edo, Faxreddin Armanç, Selam Kuyi, Tahsin Sabri, Cewded Mehmud, Eshed Ömer ve iki kadın baş oyuncu Cuwan ve Abida'nın yanısıra 40'a yakın erkek ve kadın oyuncu vardı.

Sahnenin altında 50'ye yakın müzik grubu, koro ve iki sanatçı vardı. Sahneyi dekore eden Hüseyin Xoşraw idi. Operet'i televizyona çeken ise, Rezak Merzuki idi. Televizyon için çekilen bir bölümde, bir çocuğun (Armanç) babası şehit oluyor ve çocuk babasının başındaki cemadanı alarak kendi başına koyuyor. Mücadele devam edecek, zafer bizimdir diyor. Çekimden sonra Rezak Merzuki, çocuğa yaklaşıp gizlice "sen, ülken için çarpışan bir peşmerge olmalısın" dediğini duydum.

Tahsin Taha, kültür ve sanat alanında ciddi ve önemli çalışmları olmuş ve halkımızca dört parçada tanınıp-sevilen bir sanatçıdır. O sanatıyla, ülkesinin ve halkının kurtuluş mücadelesine zenginlik kazandırarak, renklendirmektedir.

□

Hewler Halkevi salonunda sahlenen Rubarî Jiyan (Hayat Irmağı) operetinden bir sahne

Kurday'la söyleşi

☐ *Dost Kurday, Kürdistan'ın neresindensiniz?*
☐☐ Ben, Kuzey Kürdistan'ın Dersim ilindenim.
☐ *Dersim denilince bir cız eder insanın içi; siz Dersimli bir Kürt olarak, Dersim denilince...?*
☐☐ Ne soracağınızı tahmin ediyorum. Dersim tarihi Kürdistan tarihinde önemli bir yere sahiptir. Birinci Dünya Harbi'nden sonra kurulan T.C devleti, memuru ve askeriyle Kürdistan'da talana ve işgalê başladılar. 1920-1930 yıllarında Dersim ve çevresindeki Kürt halk isyanları en barbar metodlarla bastırılarak onbinlerce insan öldürüldü, yüzbinlerce insan da Kürt kültüründen ve değerlerinden kopartılmak - Türkleştirmek- için Mecburi İskân'a tabi tutuldu. Bu iskân ve imha bu gün de 435 köyü içine alarak devam etmektedir...
☐ *Yaşamınızı ve resim sanatına ne zaman başladığınızı kısaca anlatır mısınız?*
☐☐ Resim sanatına daha küçük yaşlarda iken başladım. Bu, biraz tesadüfi ve biraz da Kürdistan'ın coğrafik yapısının bilincime yaptığı etkilerden dolayı idi. Fakir bir köylü ailesinden geliyorum. Yatılı okullarda büyüdüm. T.C devletinin Kürt çocukları için açtırdığı Asimilasyon Okulları'nda (Yatılı Okullar) kişiler kabiliyetlerine göre bilinçli olarak desteklenıyordu. Beni de İstanbul'a gönderdiler.İstanbul'da Öğretmen Okulu Resim Bölümü'nü bitirdikten sonra, Kastanbolu'ya öğretmen olarak tayin edildim. Kastanbolu'da, benim Dersim'den (Tunceli) geldiğimi ve ilerici bir Kürt olduğumu bildikleri andan itibaren, bana karşı antipati duymaya başladılar. Gerici ve yobaz öğretmen "arkadaş"larım bana zor kullanmaya başladılar. Direnmem sonucu, faşistler ve gericiler tarafından vuruldum. Dört gün yaralı halde polislerin nezareti altında kaldım. Nerdeyse kan kayıbından ölecektim. Ankara'da tedavi olduktan sonra, Ankara'nın Keskin kasabasında öğretmenlik yapmaya başladım. Orada da barınamadım ve takrar İstanbul'a döndüm. Güzel Sanatlar Akademisi'ne davam ettim. 1974 Kıbrıs işgâli sırasında askere çağırdılar. Ben, bu savaşa karşıydım. Çünkü bu savaş haksız bir savaştı. Bu savaşa karşı olanlarla protestolarda bulunduk. Hakkımda soruşturmalar başlayınca yurt dışına çıktım.
☐ *Resimlerinizde ağırlık noktası olarak hangi temaları işliyorsunuz?*
☐☐ Resimlerimde, toplumdaki sosyal çalkantılardan doğan çelişkileri konu ediyorum. Kapitalist sistemin insan üzerinde yarattığı psikolojik baskıları, çevre kirlenmesi, nükleer savaş, göçmen işçilerin konumu ve ezilen uluslarla ilgili temalar. Örneğin Güney Afrika zındanlarında baskı gören Mandela'yı konu eden resimlerim de var.
☐ *Peki neden Kürdistan'ı temel tema olarak almıyorsunuz?*
☐☐ Çünkü, Kürdistan sorunu, dünya düzeyinde kapitalizmin yarattığı çelişkilerle iç içedir. Kürt ressamı olarak, sırf Kürdistan'la yetinmeyi, sanatçılıkta yetersizlik olarak tanımlıyorum. İlerici bir Kürt ressamı, içinde yaşadığı toplumun çelişkilerini resimsel olarak tanımlamalıdır. Ezilen bütün halklar üzerinde çalışmalar yapmalıdır. Her türlü ırkçılığa, milliyetçiliğe karşı olmalıdır.
☐ *Resimlerinizde ırkçılıkla ilgili konuları işlediğinizi biliyoruz. Bu bağlamda Mustafa Kemal'i nasıl görüyorsunuz?*
☐☐ Mustafa Kemal'i konu edinen çokça resimlerim var. Jön-Türkizm, ırkçılığını, Kemalizmle tamamlamıştır. Kürt ve Ermeni halkına karşı yürütülen imha politikasının uygulayıcısı M.Kemal'i, 20. yüzyılın ilk ırkçılarından biri saymak yanlış olmaz herhalde. Kemalizm, Kürt halkını mecburi iskâna tabi tutarak, köyleri bombalıyarak, çoluk çocuk demeden fakir Kürt halkını kurşuna dizmiştir. Olayın en aptalca yönü, Misak-i Milli sınırları içinde, imhaya ve asimilasyona tabi tuttuğu Kürtleri, "dillerini unutmuş Dağlı Türkler" olarak göstermesidir. Kemalist ırkçılığın bir benzeri de, Amerika'da Kızıl Derililere yapılmıştır. Türk devleti, Amerika'nın koruyucu köpekliğini yaptığındandır ki, kapitalizmin eritme ve imha politikasının aynısı Kürdistan'da işletmektedir. Kemalist devlet erki, eski tarihlerden beri aynı topraklar üzerinde yaşayan Kürt halkının yer altı ve yer üstü zenginlik kaynaklarına el atarak, Kürdistan'ı taşı ve toprağıyla işgal etti.Kimi zaman, Kürdistan'ın en verimli arazilerine Türkleri yerleştirerek, Kürtler arasında varolan büyük ailevi ilişkileri parçalama yoluyla ırkçılığın en barbar örneklerini sergilemiştir.
☐ *Dört devlet tarafından asimile edilip sömürgeleştirilen Kürdistan'ın öz sanatçılarına ihtiyacı olduğunu biliyorsunuz. Bu bağlamda Kürt sanatçılarının görevleri neler olmalıdır?*
☐☐ Kürt sanatçısı, paraya ve kişisel çıkarlara önem vermeden halkının içinde bulunduğu zorlukları dile getirmeli ve tüm çalışmalarını halkının hizmetine sunmalıdır. Kürt halkının imhasını resimlerle çizmelidir. Kişinin nasıl ezildiğini işlemelidir. Diğer taraftan Kürt sanatçısı tek taraflı değil de Enternasyonalist bir çizgi korumak zorundadır. M. Kemal gibi bir ilerici(!) olmamalıdır. Tüm ezilen haklar için ilericiliğini sürdürmelidir. Yok olmakla karşı karşıya olan Kürt kültürünü yaşatmalı ve gelecekte zengin degerlere sahip olması için çalışmalar yapmalıdır. Sanatçılığı yobazlıktan kurtarıp, ona devrimciliğin gerektirdiği yöntemlerle yaklaşmalıdır. Yobazlık dediğimde, tradisiyonal resim ile ilerici resimcilik arasındaki farkları görmesini kast ediyorum. Kürdistan'dan herhangi bir manzara resmi çizen bir Kürt ressamına, ilericidir diyemeyiz. Kürt ressamı, resimciliği pratik hayat içersinde yapmalıdır. Sırf evde oturup resim çizmekle değil. Haksızlığa karşı verilen her eyleme katılmaladır da. Evde oturup resim çizerek zorluklar atlatılamaz. Kapitalizme karşı çıkmalı ve kapitalizmin yarattığı çöküntüleri dile getirmelidir. Örneğin Dali, resimcilikte sanatı, estetik-harmonik yapabilmiştir. Fakat sanatı, toplumdaki alt-üst oluşları konu edecek pozisyonlar çizmemiştir. Sanatı belli bir zümre için yapmıştır. Kürt sanatçısı reel olmalıdır. Gerçekleri görmelidir. Sanatı, toplumun kurtuluşu için yapmalıdır. Sanatçı, beyniyle modern olmalıdır. Mideyle resim yapmamalıdır. Sanatı toplumun vazgeçilmez ürünü olarak görmelidir.
☐ *Kürt sanatçılarının ortak çalışmalarını sağlamak için merkezi yapılanmaları destekliyor musunuz veya üyesi olduğunuz böyle bir yapı var mı, örneğin Paris Kürt Enstitüsü gibi?*
☐☐ Hiç bir yere üye değilim. Fakat böyle kuruluşlarla dayanışma içinde olmayı isterim. Kürdistan'daki örgütsel dağınıklığın yarattığı kaostan dolayı, yurt dışındaki sanatçılarımız da dağınık durumdadırlar. Bundan dolayı Paris'teki Kürt Enstitüsü ile bağlarım olmamıştır. Gelecekte olacağı kanaatindeyim. Enstitüye başarılar dilerim.
☐ *Kürt halkının ulusal kurtuluş mücadelesi hakkında kısa da olsa görüş belirtebilir misiniz?*
☐☐ Ben bir Kürt ressamı olarak bağımsız sosyalist bir Kürt devletinin kurulmasından yanayım. Mücadele, mümkün olduğu kadarıyla barışçıl ve diger halkların enternasyonalist desteğiyle sağlanmalıdır. Bunu başarabilmemiz için örgütlerimiz birbirleriyle kavgadan ziyade, dayanışma içinde olmalı ve birleşmelidirler. Örgütlerimiz birleşmedikleri sürece bağımsızlığımız hayaldir. Kardeş kanına girmek devrimciliğin yöntemi olamaz.
☐ *Kurdistan Press'i izleyebilir musunuz?*
☐☐ İmkanlarım elverdiğince takip ediyorum. Böylesi bir yayının gerekliliğini çoktandır duyuyorduk. Buna sevindim. Kürdistan Press tek bir örgütün sesi değil de, Kürt halkının sesi olmalıdır. Kürt halkına açık, çok yönlü çalışan yayın seviyesine ulaşmaladır. Böyle olacağından da eminim.
☐ *Teşekkürler...*

München: Xwezan Qûrtî

Göçmen Sanatı Göçmen Sanatçı

☐ Tarihin değişik dönemlerinde kimi insan *(ve insan grupları)* değişik nedenlerle ülkelerinden uzakta yaşamış *(ya da yaşamak zorunda kalmış)*lardır. Bunların bir kısmı ekonomik nedenlerden ötürü ülkelerinden bir başka ülkeye geçici *(ya da kalıcı)* göç eden insanlandır. Göçün bir diğer biçimi ise, siyasi nedenlerden ötürü, kimi insan *(ya da insan gruplarının)* ülkelerinden ayrılarak geçici *(ya da kalıcı)* bir başka ülkede yaşamalarıdır. Ekonomik kriz dönemlerinde, savaş dönemlerinde, devrim süreçleri ya da sonlarında vb. yoğun göç akımlarına tanık olunmuştur.

Ülkelerinden göç eden ya da etmek zoranda kalan insanlar arasında kuşkusuz kimi sanatçılar da bulunmaktadır. Genel olarak bu sanatçılar, *''göçmen sanatçılar''* olarak tanımlanıyor. Göçmen sanatçının bir başka biçimi ise, göçmenler arasında göçmenlik dönemlerinde ortaya çıkan,varolan sançılardır. Yine genel olarak bu sanatçıların sanatı *''göçmen sanatı''* olarak niteleniyor.

Bu tanımı çözümlemeden ele aldığımız, tanımın kapsamını doğru yorumlamadığımız zaman, yanılgılar içine yuvarlanmamız da kaçınılmazdır.

İlk elde ayrıştırmamız gerekn şey, değişik nedenlerden ötürü, ülkelerinden uzakta yaşamak zorunda kalan sanatçılar ve bunların sanatı ile, göçmenlik koşulları ve bu koşulların sonucunda varolan sanatçıların farklılığı olmalıdır. Yani her göçmenlik koşullarında yaşayan sanatçı, göçmenlik koşullarının sonuçları ile varolan sanatın temsilcisi değildir. Kuşkusuz ki, göçmenlik koşullarının sonuçları *(konular, duyarlanışlar, anlatım tarzları)* onların sanatında da yansır; fakat onun asıl çizgisi ana ulus kültürü içindeki çizgisidir. Onun sanatı, kendi öz kültürünün içinde köklenmiş bir sanattır. Örneklemek gerekirse, Hitler/Franko dönemlerinde uzun yıllar ülkelerinden uzakta yaşama zorunda kalan sanatçılar gibi, Brecht gibi, Nazım Hikmet gibi.. Ki uzun süreler göçmenlik koşullarında yaşayan bu sanatçılar, kendi ana dilleri dışında bir başka dil ile yazıyor olsalar da, onların sanatını değerlendirirken alınması gereken ana kıstas, sanatlarına yön veren, sanatlarının can bulduğu kültürün niteliği olmalıdır.Sözgelimi Fransa'ya göç eden Panait Strati, orada eserlerini fransızca yazmıştır. Fakat o bir Fransız yazarı değil, bir Romen yazarıdır. Örnekler çoğaltılabilir. Öte yandan göçmenlik koşullarında yaşayan sanatçıların kimi konularını göçmenliğin konularından seçmesi, onların *''göçmen sanatı''* yapmalarının değil, bir sanatçı olarak göçmenlik konularını işlemelerini gösterir. Sözgelimi konuları içinde göçmenlik konularının büyük bir yer tutmasına, uzun süreler ekonomik göçmenlik koşullarında yaşamış olmasına rağmen, Bekir yıldız, esas olarak Harranlı bir yazardır ve çağdaş hikayeciliğimizin içinde önemli bir yerin ve çizginin sahibidir.

''Göçmen sanatı'' deniyen şey, göçmenlikteki yabancı uluslardan sanatçıların sanatı mıdır? Konuları göçmenliğn konularına ilişkin sanat mıdır? Ya peki, sözgelimi bir Alman sanatçı, kendi ülkesindeki yabancılara ilişkin bir ürün verdiği zaman hangi sanatı yapmaktadır? Yoksa Almanya'da yaşayan bir Kürt ya da Türk sanatçının kendi ulusal değerleri ve kültürel zenginliği temelinde yaptığı sanata mı *''göçmen sanatı''* diyeceğiz? Ne odur, ne öbürü! Yani ne konuların göçmenlikten olması, ne göçmenlikteki sanatçının ürünü olması onu *''göçmen sanatı''* adlandırmayı gerektirmez. Bu türden sanatçılar için ille de *''göçmen''* sözünün geçtiği bir tanım aranıyorsa, *''göçmen sanatı''*yerine, (o sanatçı için) *göçmenlik döneminin sanatı* denebilir.

Sorunun açılıp değerlendirilmesi gerekn bir diğer yanı ise, bu *göçmen sanatçılar''* ve onların *''göçmen sanatı''*nın, kendi ana kültürleri içindeki konumlarıdır. Ana ülke kültürünü temsil yetkileri, yani sanatçılıktaki *''kilolarıdır''*.

Kendi ulusal kültürleri içinde ikinci sınıf bir sanatın ya da değersiz bir çizginin sahibi, *(üstelik bir başka dünyada)* o kültürü hangi oranda temsil yetkisine sahip olabilir.

Sanatın değer kıstası, konularına göre değil, taşıdığı güce, ulusal-evrensel niteliklerine göre yapılmalıdır.

Sorunun üstüne gidilmesi gereken bir yanı da: göçmenlerin yaşadığı bir toplumda, o toplumun göçmenlere yaklaşım tarzıdır. Bu yaklaşıma ifadesini veren anlayış, dar milliyetçi bir anlayış olunca, göçmenlerin sanatına bakarken de, kendini açık biçimde hissettirmektedir. Göçmenlerin ana kültürlerine karşı bir önyargının, küçümsemenin yanısıra, onların sanat çabaları da, turistik-röportajcı bir tarzda dar sınırlar içine alınmak istenmektedir. Yani denilmek istenmektedir ki: *'' sizler,bu ülkede geçici kalan göçmenlersiniz. Büyük oranda cahil ve kültürsüz insanlarsınız. Hani bizim de, sizi çok iyi tanıdığımız söylenemez. Ve zaten kendinizden başka kimseye açılan insanlar değilsiniz. Bu ilginç dünyanızın içinde yaşayın. Konularınızı oradan seçin, bu sınırlar çinid e göçmen sanatı yapın..''*

(Büyük oranda, sanattan çok, röportajcılık, anket, anı derlemeleri, ilginç olay toplayıcılığı olan bu türün ürünleri, kuşkusuz yaygın bir alıcı da bulmaktadır.)

Her sanat ve her sanatçı gibi, göçmenlikteki sanat ve göçmenlikteki sanatçı da, konu sınırları içine alınamaz. Gerçek sanat ve sanatçının ilgi alanı, insanlığın evrensel konularıdır. Sanatçı duyarlanışının da sınırı olamaz. Çünkü, insanî duygu ve düşünceler sınırsızdır. Çağlardan beri çınlayıp gelen zulme başkaldırı duygusu gibi; iki insan arasındaki aşk duygusu gibi; ortak düşmanlarına karşı, insanlar arasında ulus farkı gözetmeksizin, halklar arasında oluşan kardeşlik duygusu gibi...

Göçmenlere yönelik dar ulusalcı anlayışın çizmeye çalıştığı sınırlar, siyasi mücadelenin bütünlüğü içinde, kültürel-sanatsal boyutlarıyla da kavranmalıdır.

Göçmenlik manzarası içindeki önemli bir görüntü ise, yerleşik *(yani artık dönmeyecek olanlar)* ile göçmen ailelerinden gelen yeni kuşaklardır. Ve zaten *''göçmen sanatı''* ve *''göçmen sanatçılık''* açısından sorunun esas önemli noktası da budur. İkinci-üçüncü kuşak diye nitelenen bu insanlara da, *(batılı tarafından)* dar ulusalcı bir anlayışla bakılmaktadır. Arasında oldukları değişik kültürlerin, herhangibirinden *(bütünü ile)* gelmeyen bu kuşaklar içinden çıkan sanatçıları hangi ölçüler içinde değerlendireceğiz. Batılının *(ve Batılı ile birlikte belli kesimlerin)* bu sanatçılara ve onların sanatına *'' göçmen sanatı-göçmen sanatçı''* gözü ile bakışını da ben doğru bulmuyorum. Çünkü, ilk başta bu insanların artık *''göçmen''* diye nitelendirilmesini yanlış buluyorum. İkincisi ise, bu kuşaklar içinden çıkan ve *(esa olarak da ierleyen zaman içinde gerçek boyutları ile çıkacak olan)* sanatçıların kültürel kökenlerini göçmenlikten değil, bir sentez kültüründen alacaklarını düşünüyorum.

Bir yanıyla ise göçmenlik, sınırları değil, sınırların aşılmış olması çağrıştırmıyor mu? Bu açıdan bakıldığında değşik nedenlerden ötürü ülkesinden uzakta yaşayan *(ya da yaşamak zorunda olan)* göçmenlikteki sanatçı da, yüzyüze olduğu değiyik kültürlerin sağlayacağı olanakları bir sentez kültürüne doğru değerlendirmelidir.

.....

''Göçmen sanatı-göçmen sanatçı'' gibi konular düşünülürken, sanat ve sanatçıya, ilkin, sanatın ve sanatçılığın yorumu perspektifinden bakılmalıdır. Yoksa, *''atlet sanatçılar-doktor sanatçılar vb''* adlarla çıkarılan hikaye-şiir antolojileri gibi bir sanat karikatürü ile karşıkarşıya kalınır...Karikatür sanatı ile değil!

nihat behram

JÎR

JÎR, Box 70 80, 172 07 Sundbyberg-SWEDEN

Gûndî û Bageraşvan •4•

Der Bauer und der Windmüller

Xêz û nivîs; W. Busck—Vergerandin; R.T. Hulmanî

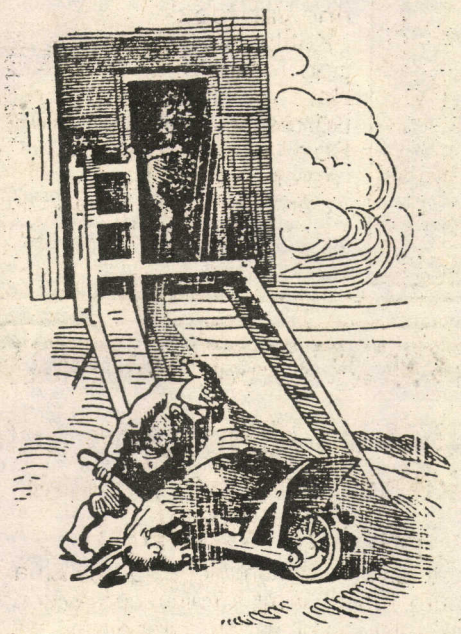

Hier siehst du nun auf einem Karrn
Den Abgeschieden heimwärts fahrn.

**L'ser destarabê dibînît,
Qetiya, bo mal tênît.**

Und als der Bauer kam nach Haus,
Fuhr seine Frau zur Tür hereaus.

**Gawa ew hatibû mal,
Jinik bezît hat der ew hal.**

Mit einem Besen, groß und lang,
Macht sie dem Bauer angst und bang.

**Bi pê tev girdirêj gêzik,
Jin dike xoftxirs, li mêrik.**

We dom bike

SERHAT • 4 sali-Stockholm

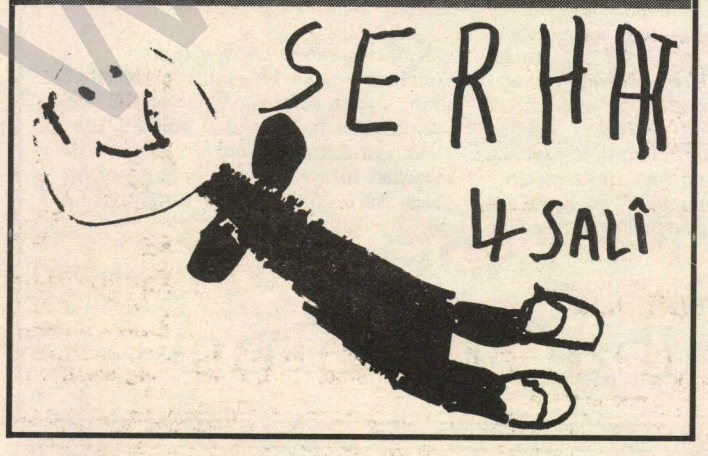

UĞUR DURAN • 8 sali - Berlîn

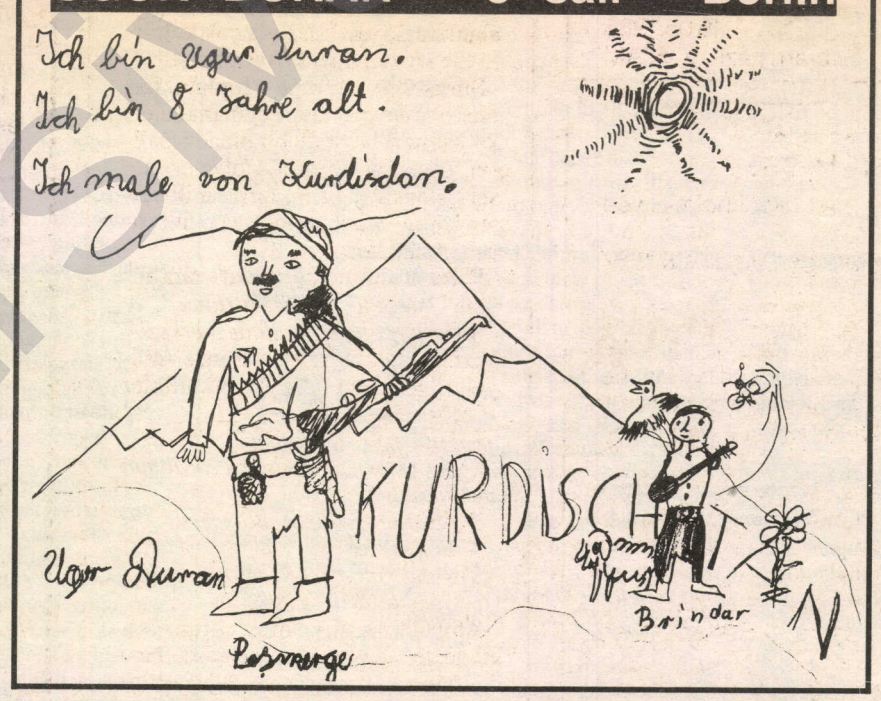

RÊZAN • 7 sali - Swed

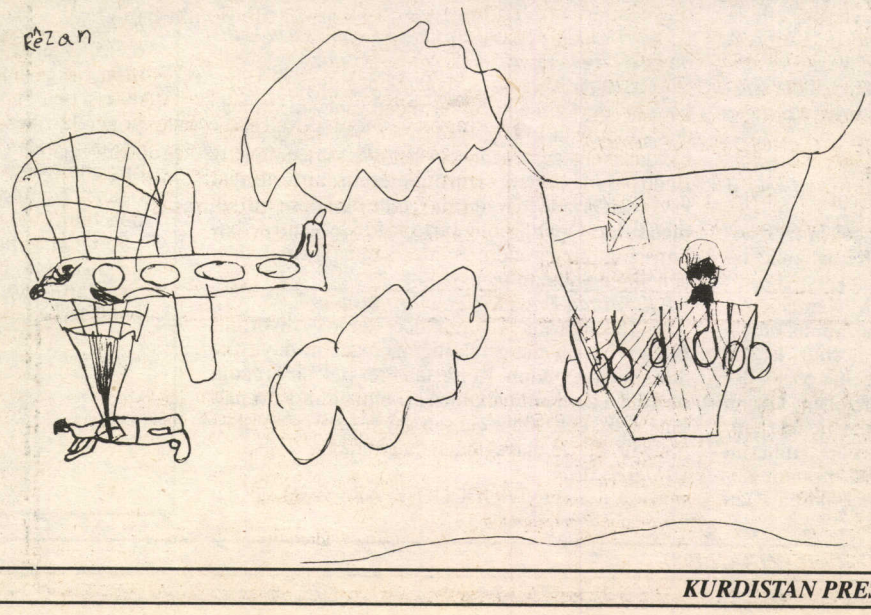

İDRİS • 11 sali • Swed •

www.arsiv.org

okuyucularla ☐ bi xwendevanan re

AGAHDARÎ

Enstîtuya Kurd, beşê Elmanya, ji bo nûçevanên Kurdistan Press'ê, di navbera 13-19 Îlon 1987 an de semînerek pêktîne.

Semîner li ser problemên rojnamevanî, têknîka hevpeyvîn, fotograf ya rojnamevanî û rêzkirina rûpelan û.h.w.d bê amedekirin.

Hevalên ku bixwazin beşdarî seminerê bin, bila forma jêrîn dagrin û heya hefteya peşî ya meha 7 an bişînin ser vê navnişanê: KURDISTAN PRESS, BOX 7080, 172 07 Sundbyberg-SWEDEN.

☐ Dixwazim beşdarê seminera rojên 13-19 Îlonê bim.

☐ 13-19 Eylül'de yapılacak olan seminere katılmak istiyorum.

Nav • İsim: .....

Paşnav • Soyisim: .....

Navnîşan • Adres .....

Tlf .....

Zimanên biyanî ku dizanim
Bildiğim yabancı diller .....
.....

DUYURU

Kürt Enstitüsü Almanya Seksiyonu Kürdistan Press muhabirleri için 13-19 Eylül tarihleri arasında bir seminer düzenleyecek.

Seminer gazetecilik ile ilgili genel sorunlar, haber ve röportaj tekniği, basın fotoğrafçılığı vb konular üzerine yapılacak.

Katılmak isteyen arkadaşların en geç Temmuz'un son haftasına kadar yandaki farmu doldurarak Kürdistan Press, Box 7080, 172 07 Sbb, Sweden adresine göndermeleri gerekiyor.

Seminere ilgi duyan okuyucular da formu doldurup gönderebilirler.

Berêzan helsurêner û serperiştyaranî rojnamey Kurdistan Press

Bextewerim ku taku esta çend daneyekî rojnameketanim xwênduetewe, pir be dil rîzim heye bo ew hewle dilsozey ke eyden le pênawi xizmet kirdinî millete bê beşekemanda. Hîva darim nimunetan le xebata zor bet û serkewtu bin lew erke pîrozey ke le estotan girtwe.

Berêzan demewêt petan bilêm ke xebatî dilsozaney kesani weku ewe hiweyekî nwê bo hemu Kurdek dexatewe, be teybet lem serdemey ke ser lêşewawî zorbey layenekani bizutnewekey girtotewe. Yekxistiny xebatî Kurd pêdawistiyeki mêjuiye, êwes bew regeyey le bertan girtuwe detwanin bibne handerêkî karîger bo hênane di ew amance. Amancêk ke taqe rêgaî rizgariya.

Le kotaide pêxoshalim ke le hewalî ew xizmetetan danebrem û rojnamekem pê bigat. Wa legel namekada abuney salêkim bo nardin û çawerwanî gaistinyanim.

Be umedî serkevtin

16.05.1985
Biratan, Fazil ROSTAM

Ji bo Berpirsiyarên Kurdistan Press

Stockholm-Swêd

Ratingen, roja 5.06.1987

Brayên hêja

di Kurdistan Press, hejmar 14/6, 25 Adar, Rûpel 6. de, di bin sernivîsa "40 Rojiya Îdrîs Barzanî Hate Bîranîn" de sê hevok ji axaftina min jî hatine wergirtin. Lê gellekî mixabin ku ev hevokana bi çewtî hatine nivisîn û dikarin bi şaşî jî werin têgihêştin.

Ji bo ku nebin sedema şîrovekirinên rengareng û çewt, hewî dikim ku hûn xwerûyê wan hevokana di hejmara Kurdistan Press a tê de bidin weşandin. Xwerûyê wan hevokana ev in:

"Di dîroka cîhanê de ta niha nehatiye nivisîn ku piştî şikestina şoreşan, Pêşeng û Rêberên wan kanîne careke din bibin Serok, Pêşeng û Rêberên şoreşên nûjen! Herçend ku gellek caran keysa jiyaneke xweş û bilind ketibû destên M.Mustafa Barzanî û zarokên Wî jî, wan dev ji xwe bernedan û herdem di jiyana gelê xwe de beşdar bûn...

Ne bircên li Waşington û Moskow û ne jî qesra Nurî Seîd li Bexdadê kanîn wan ji gelê wan bidin dûrxistin! Dilên wan herdem ligel gel bûn û di nav gelê xwe de diman, ligel Pêşmergeyê Leheng jî dilê Kek Îdrîs rawestiya.."

Tevî silavên germ û bratî, piştgîrî û daxwazên serketina Kurdistan Press pêşkeşî we dikim...

Hemreş REŞO

GÜNEŞ ATÖLYELERİ

Belçika'da çok milliyetli bir sosyo-kültürel kuruluş olarak etkin bir çalışma sürdüren *Güneş Atölyeleri* (Ateliers du Soleil), gelişim sürecini ve çalışmalarının bugünkü kapsamını açıklayan ekteki belgeyi yayınlamış bulunuyor.

1974 yılında İnfo-Türk adı altında çeşitli yayın ve dökümantasyon çalışmalarıyla başlatılan bu girişim, 1981'den itibaren çeşitli milliyetlerden katılımlarla ve etkinliklerinin eğitim, sanat, sosyal hizmet gibi alanlara da yayılmasıyla çok kültürlü bir kurum boyutu kazanmıştır.

Bürksel'de Avrupa Toplulukları merkeziyle göçmen işçi mahalleleri kavşağında beş katlı bir binada faaliyet gösteren Güneş Atölyeleri'nin servislerinden yirmi farklı milliyetten kadın, erkek, genç ve çocuk yararlanmaktadır.

Belçika kültür kurumları tarafından *"sürekli eğitim kurumu"* ve *"yaratıcı çalışma ve ifade merkezi"* statüleri tanınmış olan Güneş Atölyeleri'nde tüm gün şu etkinlikler sürdürülmektedir:

1- Fransızca dil dersleri,
2- Göçmen çocuklarına yardımcı dershaneler,
3- Yaratıcı çalışma atölyeleri,
4- Sosyal servis,
5- Dökümantasyon, informasyon,
6- Çok kültürlü gösteriler.

Atölyelerin yönetim ve eğitim ekibinde de Türkiyelilerden başka Faslı, İtalyan, İspanyol ve Belçikalılar yeralmaktadır.

Güneş Atölyeleri, göçmen haklarının savunulmasına ilişkin tüm çok milliyetli girişimlerde de aktif olarak yeralmaktadır.

Çok kültürlü gösteriler kapsamında, Güneş Atölyeleri Bürksel'de Karagöz ve Nasreddin Hoca gösterileri düzenlemiş ve göçmen işçi gönderen ülkelerin karikatüristlerinin yapıtlarından oluşan uluslararası bir karikatür sergisi açmıştır.

ALMANYA'DAN DAYANIŞMA ÇAĞRISI

Türkiye ve Kürdistan'daki İşkence kurbanlarına yardım edelim!

☐ Türkiye'deki tutuklu ve hükümlülerle ilgili çalışmalar yapan "Informationsbüro Türkei" isimli kuruluş, cezaevlerinde ölüme terkedilen mahkumlar için bir yardım kampanyası açtı. Konu ile ilgili yayınlanan almanca broşürde, cezaevlerinin durumu, acil yardım bekleyen tutuklu ve hükümlülerin isimleri ve cezaevleri ile ilgili yazılara yer verildi. Aynı broşürde ayrıca bir bağış kampanyası ile ilgili çağrıya yer verildi. Çağrı metni özet olarak şöyle;

● Türkiye ve Kürdistan'daki işkence kurbanlarını destekleyelim!

Türk hükümeti gerçi şu anda idam cezalarını infaz etmiyor ama, cezaevlerindeki baskı, işkence ve kötü şartlar nedeni ile bir çok tutuklu ve hükümlü ölüme terkedilmiş durumdadır.

Hapisanelerin genel durumu, esasen zaten sağlıklı bir insanı bile hasta etmeye yeterlidir. Cezaevlerinde hastalanan ya da işkence sonucu sakat ve yaralı olarak koğuşlara tıkılan insanlar, tibbi tedaviden yoksun, kendi kaderlerine terkediliyorlar. Bu şartlarda öldükleri için, kimse onların durumu ile ilgilenmiyor. Bu doğal "idam" infazı gözardı ediliyor.

Bu insanların büyük bir bölümü hapisaneden çıkmış olsalar bile *ekonomik ve politik nedenlerden ötürü* tedavi olma fırsatı bulamıyorlar.

Bunların bir bölümünün özel ilaçlara, bir bölümünün de yurt dışında tedaviye ihtiyaçları var.

Bu tür idam infazına karşı çıkalım!

İlaç ve tedavi için para bağışı yapalım!

Daha fazla bilgi almak için şu adrese başvurulabilir:

İnformationsbüro Türkei
"Hilfe für die Opfer der Folter"
Postfach 91 11 54
3000 Hannover 91

Bağış Kontosu
Bank für Gemeinwirtschaft
Hannover
Kto Nr. 1521 140 400
BLZ 250 101 11

ABONE

☐ 6 MEHÎ • 6 AYLIK ☐ SALEK • YILLIK

Tarih / Dîrok.....

NAV-PAŞNAV
İSİM-SOYİSİM :.....

NAVNÎŞAN
ADRES :.....

.....

.....

WELAT-ÜLKE :.....

240	Skr
240	FF
60	DM
72	G
1440	BF
60	Sfr
24	£
35	$
2880	D
480	S

Hûn dikarin heqê aboneti li ser hesaba GILALA AB Postgiro 26533-0 Stockholm razînin û sûretet jê ji Box 7080, 172 07 Sundbyberg-Sweden re bi qarta abone rêkin.

Abone ücretini GILALA AB PG; 26533-0 Stockholm kontosuna yatırarak, bir kopyasını Box 7080,172 07 Sundbyberg-Sweden adresine abone kartıyla birlikte postalayarak abone olunabilir.

KURDISTAN PRESS
rojnemeya 15 rojin ☐ 15 günlük gazete

Kurdisk Tidning
Utkommer varannan vecka
Nummer; 20/12
PUŞPER • a

Chefredaktör och ansvarig utgivare
Orhan KOTAN, 08-295056
Redaktion sekreterare
Çetîn ÇEKO, 08-298332
Tekniskt sekreterare
S. SERDAR, 08-984743
Administration-Prenumaration
B. AZAD, 08-298332

Postadress; Box 7080, 17207 Sundbyberg
Besökadress; Örsvängen 6C, Hallonbergen
Tlf; [46] 8-29 83 32
Telex; 131 42 ANK S
Bankgiro; 343-5559
Postgiro; 2 65 33-0

Tryckeri; Idrottsbladet / Södertälje

KURDISTAN PRESS

ROJNAMEYA 15 ROJÎN • 15 GÜNLÜK GAZETE

HEJMAR • SAYI 20/12 17 PUŞPER • HAZİRAN 1987 ISSN 0283—4898

ALMANYA • 2.5 DM
HOLLANDA • 3 G
SKANDİNAVİEN • 10 SK
FRANSA • 10 FF
İSVİÇRE • 2.5 Sfr
AMERİKA • 1.5 $
AVUSTURALYA • 1.5 $
İNGİLTERE • 1 £

Büro ; Örsvängen 6C, 172 42 Sundbyberg • Yazışma adresi / Navnîşan : Box 70 80, 172 07 Sundbyberg-Sweden • Tlf. (46) 08-29 83 32 • Tx. 131 42 ANK S

★ SPOR ★ SPOR ★ SPOR ★ SPOR ★ SPOR ★ SPOR ★ SPOR ★ SPOR

Paris kupası Kürdistan Spor'da; ZAFER KÜRTLERİN

BIJÎ KURDISTAN

☐ Bu yıl kendi grubunda şampiyon olan Küridstan Spor, aynı zamanda Paris Kupası'nı da aldı.
☐ Paris Kupası, 280 takımın katıldığı Fransa'daki önemli kupalardan birisi.
☐ KS gelecek yıl Fransa Kupası'na da katılacak.

Paris•ANK

Çok başarılı bir sezonu bitiren Kürdistan Spor, kendi grubunda şampiyon olarak, amatör birinci lige yükselmişti.

Bu arada Paris Kupası'ndaki maçlarına devam edip çeyrek finale kalmaya çalışıyordu. Paris Kupası gibi önemli ve zorlu bir kupayı kazanabileceğini tahmin etmeyen Kürdistan Spor, çeyrek finale yükselip, ilk sekiz takım arasına girmeyi önemli bir başarı olarak kabul ediyordu. Ve çeyrek finale yükseldi. Artık karşısında kendisinden bir kaç lig yukarda bulunan güçlü ve tecrübeli takımlar vardı. Çeyrek final karşılaşmasında rakibini eleyen Kürdistan Spor artık yarı finalde idi.

Yarı final maçını daha önce kupayı iki kez üst üste kazanmış olan Brian-Calhoes'la oynayan Kürdistan Spor, başarılı bir futbol sergileyerek, Hüseyin ve Muvafık'ın golleriyle maçı 2-1 kazandı ve final yollarını kendisine açtı.

Paris Kupası'nda süpriz takım olarak yükselen Kürdistan Spor'un yarı final maçından sonra, kupayı alabileceği karşılaşmayı izleyen Fransız Futbol Federasyonu yöneticileri tarafından da anlaşılmıştı.

Final maçını kendisinden üç lig yukarda oynayan Vaires takımına karşı, Haddami- Hüseyin 1 (Albert), Ali-Muvafık, Güngör, Buşra-Muhammed, Sadi, Vedat, Hüseyin 2, Murat (Halil) tertibiyle çıktı. Kaleci Kenan, yarı final maçında sakatlandığından final maçında yer alamadı.

Karşılaşmada ilk 10 dakika dağınık oynayan takım, kaptan Vedat'ın attığı ilk golden sonra kendisini toparladı ve seyircilerin görmeye alıştığı Kürdistan Spor'un her zaman ki ezici temposuna ulaştı. Daha sonra, Muhammed'in çok güzel pasını değerlendiren Hüseyin 2, ikinci golü attı. Kürdistan Spor 2-0.

İkinci devrenin başlamasıyla birlikte Vaires ilk golünü attı. Oyun daha da hızlandı. Yine Muhammed'in pasını alan Halil, Kürdistan Spor'un üçüncü golünü attı. Artık Paris Kupası, Kürdistan'ın dı. Kürdistan Spor 3, Vaires 1.

Kupanın verilmesi töreninde konuşan Futbol Federasyonu Başkanı, Paris Kupası tarihinde, ilk defa Kürdistan Spor'un bulunduğu gruptan bir takımın kendisinden kat kat güçlü ve daha yukarı gruplarda bulunan takımları eleyerek aldığını, Kürdistan Spor'un gerçekten sportif, centilmen ve iyi oynayan bir takım olduğunu, kupayı hak ederek kazandığını söyledi.

Daha sonra söz alan Kürdistan Spor yöneticelerinden gazeteci Jean Bertolino; Kürdistan Spor'un herhangi bir takım olmadığını, parçalanmış bir ülkeyi ve ezilen bir halkı temsil ettiğini, bunu herkese haykırırcasına, meydan okurcasına bütün gücüyle oynayarak şampiyon olduğunu, Kürdistan Spor'un kendi halkını temsilen kazanmak zorunda olduğunu belirtti.

Kürdistan Spor oyuncuları şeref turu atarken, stad **"BIJÎ KURDISTAN"** sloganlarıyla inledi. Maçtan sonra kupa Kürt Enstitüsü'ne getirilerek Kürdistan Spor'un kazandığı diğer kupaların yanına konuldu. O gece Paris sokaklarında yüzlerce Kürt sabahlara kadar takımlarının başarısını kutladılar. Her taraftan, **" Bijî Kurdistan-Vive le Kurdistan"** sesleri yükseliyordu. Bağırmakta haklıydılar. Çünkü, Kürtler Paris Kupası'nı kazanmıştı. Bunu bütün Parisliler öğrensin, görsün istiyorlardı.

Ertesi gün, Fransa TV'si 3.kanaldan maçtan görüntüler yayınlıyarak, Kürdistan Spor'un zaferini bütün Fransa'ya duyurdu.

Oyuncular şampiyonluk sevinci içinde

Fransa Kürdistan Spor takımı toplu halde

KURDISTAN SPOR li Swêd

Kurdistan Spor di sala 1986-87 an de di gruba xwe de bû şampiyon û derket grûba heftan.Îsal rewşa Kurdistan Spor gelek baş e û di grûba xwe de niha dora yekemîn de ye. Nûçevanê sporê Hawar BARAN her du maçên dawî ya Kurdistan Spor ji bo xwendevanên me nivîsand;

FK-BROMMA—KURDISTAN SPOR 1-1

Kurdistan Spor: Hekî★★M. Welat★★ Cevdet★★★Sitkî★★★Faîk★★Ahmet★★(Hawar★)Recep★★Pedro★★Ömer★★İsmet★Elî★★

Cîgir;Hawar-Faîk
Antranor; Ahmet BAKSÎ

Kurdistan Spor di grûba xwe de maçên xwe yên şeşan li hember taxima Swêd, FK-Bromma lîst û pê re 1-1 ma.

Lîstîkvanên Kurdistan Spor di dewra yekan de lîstîkek baş û jîr nîşan da û bi lîstîkên xwe yên jîr golek avêtin û 1-0 ketin pêş. Golên Kurdistan Spor di deqîqa 35 an de Ahmet avêt.

Di dewra dudiyan de Kurdistan Spor lîstika xwe ya jîr dom kir. Di deqîqa 60 an de lingê Ahmet birîn bû û ji sehê derket. Di şûna Ahmet de Hawar ket maçê.

Di deqîqa 75 an de di defensa Kurdistan Spor de xeletiyet çêbû û Welat bi xeletî topê avêt qela Kurdistan Spor û maç bû 1-1 û maç 1-1 qediya.

Temaşevanên Kurd jî lîstîkên Kurdistan Spor pîroz kirin û hemû bi carek Bijî Kurdistanspor, Bijî Kurdistan gotin.

KURDISTAN SPOR—PIONEROS 0-0

Kurdistan Spor: Hekî★★★M. Welat ★★★Cevdet★★★Ömer★★★Sitkî★★★★Kadîr★★★Ahmet★★★Recep★★★Pedro★★★Kemal★★(Önder ★★)Elî★★★

Cîgir; Önder, İsmet
Antranor; A. Baksî

Kurdistan Spor di gruba xwe de maçên xwe ya heftan li hember taximek Amerîka Latînî lîst û 0-0 wekhev ma. Di grûba Kurdistan Spor de taxima herî bi hêz Pıoneros e, ji ber vê maça Pıoneros ji bo Kurdistan Spor pir girîng bû.

Lîstîkvanên Kurdistan Spor di dewra yekan û duduyan de lîstîkek gelek baş nîşan dan. 90 deqqe lîstîkvanên Kurdistan Spor di ber qale Pıoneros de lîstin. Du caran Elî bi qeleciyê Pıoneros ve tenê ma lê nikarî bû topê biavêta hindurê qale. Carek jî Kemal li gel qelecî tenê ma topê avêt der.

Lîstîkvanên Kurdistan Spor bi taktîkên antranor Ahmet Baksî ve pir baş lîstin.

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□